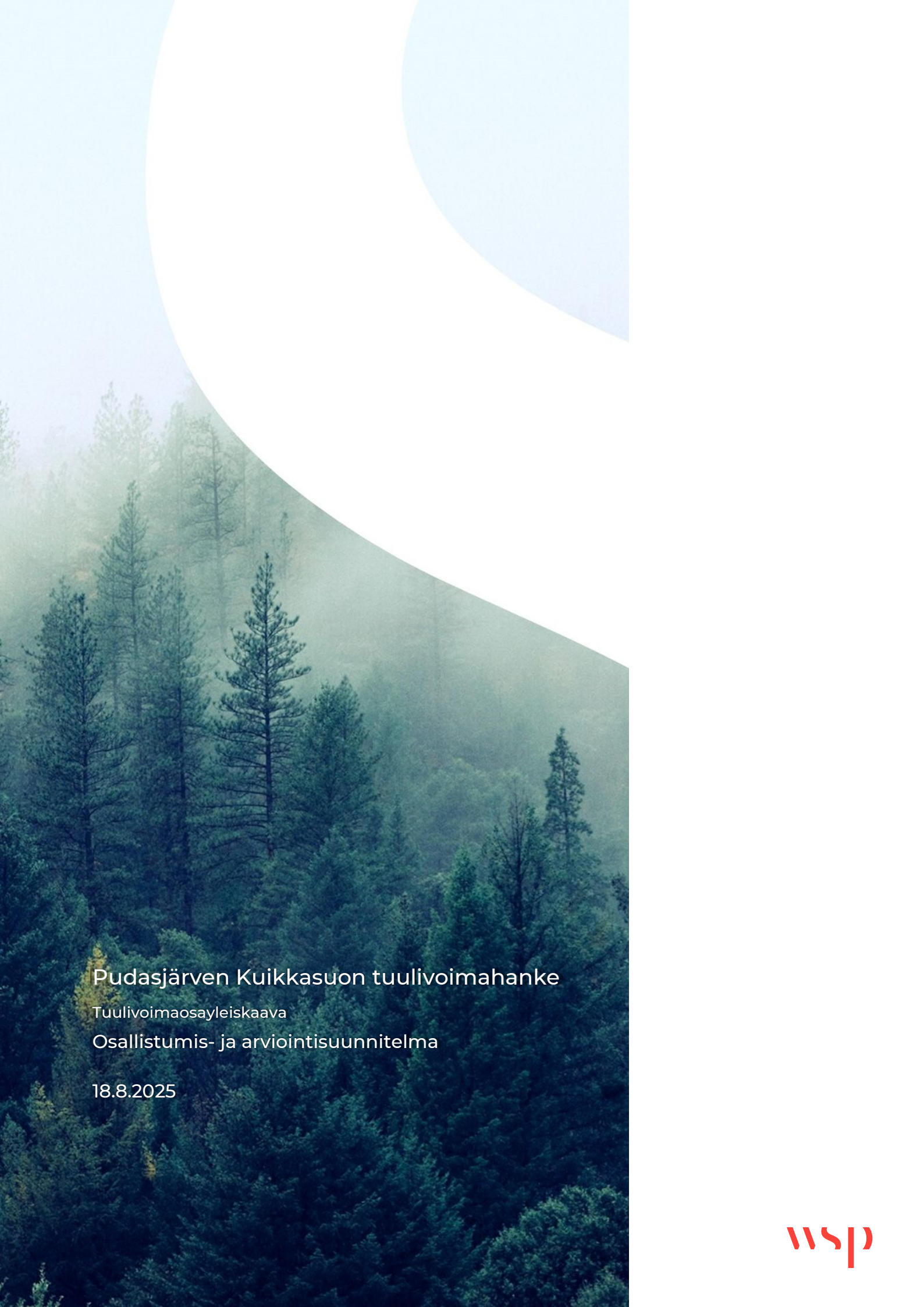

Pudasjärven Kuikkasuon tuulivoimahanke

Tuulivoimaosayleiskaava

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

18.8.2025

Sisältö

1.	Johdanto.....	3
2.	Kaava-alue lähiympäristöineen.....	4
3.	Hankkeen yleiskuvaus.....	7
3.1.	Arvioitavat toteutusvaihtoehdot.....	9
4.	Suunnittelun tavoitteet.....	10
5.	Suunnittelun lähtökohdat ja kaavoitustilanne.....	11
5.1.	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT).....	12
5.2.	Pudasjärven tuulivoimaohjelma 2030.....	13
5.3.	Voimassa olevat maakuntakaavat.....	13
5.4.	Valmisteilla olevat maakuntakaavat.....	21
5.5.	Yleiskaava.....	26
5.6.	Asemakaavat.....	27
5.7.	Maa-alueiden ja kiinteistöjen omistus.....	28
5.8.	Aikaisemmin laaditut selvitykset.....	28
5.9.	Liittyminen muihin hankkeisiin ja suunnitelmiin.....	28
6.	Selvitettävät vaikutukset.....	30
7.	Osalliset, osallistuminen ja alustava aikataulu.....	32
7.1.	Osalliset.....	32
7.2.	Kaavoituksen ja YVA-menettelyn yhteensovittaminen.....	34
7.3.	Suunnittelu- ja päätöksentekovaiheet, osallistuminen ja vuorovaikutus sekä aikataulu ...	35
8.	Yhteystiedot.....	38
	Lähteet ja linkit.....	39
	Liitteet.....	40

1. Johdanto

Winda Energy Oy on toimittanut Pudasjärven kaupungille kaavoitusaloitteen Kuikkasuon tuulivoimaosayleiskaavan laatimiseksi 17.5.2023. Winda Energy Oy on toimittanut 25.9.2024 päivityksen alkuperäiseen kaavoitusaloitteeseen. Päivitetyssä kaavoitusaloitteessa hankealueen rajausta on muutettu pienemmäksi sekä turbiinien tavoitemääräksi asetettu 18.

Kaupunginhallitus on hyväksynyt päivitysten mukaisen kaavoitusaloitteen kokouksessaan 26.11.2024 (§ 370), sekä päättänyt ryhtyä laatimaan Kuikkasuon osayleiskaavaa maankäyttö- ja rakennuslain 77a §:n mukaisena suoraan tuulivoimalan rakennuslupa-oikeuttavana oikeusvaikutteisena yleiskaavana.

Pudasjärven kaupunki ja Winda Energy Oy laativat kaavoituksen käynnistämissopimuksen kaavahankkeen alussa. Kaavaluonnoksen tai kaavehdotuksen nähtävillä olon jälkeen Pudasjärven kaupunki ja Winda Energy Oy laativat alueidenkäyttölain 91 b § tarkoittaman maankäyttösopimuksen.

HUOM Maankäyttö ja rakennuslaki (MRL) on kumottu ja korvattu 1.1.2025 voimaan tulleella Alueidenkäyttölailailla (AKL) ja Rakentamislailalla (RL). Kuikkasuon tuulivoimaosayleiskaava on kuitenkin tullut vireille ennen 1.1.2025, joten sen käsittely ja vaiheet noudattavat Maankäyttö- ja rakennuslakia (ks. Laki 21.4.2023/752, hallituksen esitys HE 139/2022) (Finlex). Tässä asiakirjassa viitataan kuitenkin selkeyden vuoksi asiakirjan laatimishetkellä voimassa olevan alueidenkäyttölain pykäliin, sillä ne ovat sisällöltään pitkälti kumottua MRL:a vastaavia, ellei toisin mainita.

Pudasjärven tuulivoimaohjelman toimintamallin mukaisesti Kuikkasuon kaavoitusaloitteen käsittelyn yhteydessä hankkeesta on toteutettu erillinen tuulivoimahankeselvitys (11 Iso-Kinttaissuo).

Alue, jolla Kuikkasuon tuulivoimahanke sijaitsee, on esitetty Pohjois-Pohjanmaan liiton energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan julkisessa ehdotuksessa 9.9.2024 tv-I alueena 410 Kuikkasuon. Kyseisellä alueella on vireillä myös Kuikkasuon hankealueeseen rajautuva toisen hanketoimijan, Metsähallituksen, Kinttaisviidan tuulivoimahanke.

Osayleiskaavan vireille tulon yhteydessä laaditaan AKL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma (tämä asiakirja). Tässä osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS) esitellään:

- kaavan laatimisessa noudatettavat osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelmät
- kaavoituksen tavoitteet, suunnittelun eteneminen ja alustava aikataulu
- kaavan yhteydessä laadittavat ja laaditut selvitykset ja vaikutusten arvioinnit

Tätä osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään tarvittaessa ja siitä asetetaan nähtäville uusia versioita suunnittelu- ja kaavoitusprosessin edetessä.

Kaavoitusaloitteen tehnyt ja hankkeesta vastaava Winda Energy Oy suunnittelee Pudasjärven Kuikkasuolle enintään 11–16 tuulivoimalan (turbiinin) tuulivoimahanketta. Tuulivoimaloiden rakentamisen aloittaminen edellyttää, että voimassa on lainvoimainen osayleiskaava, joka mahdollistaa voimaloiden vaatimien rakentamislupien myöntämisen. Kuikkasuon tuulivoimaosayleiskaava-alueella ei ole ennestään voimassa asematai yleiskaavaa.

Hankkeelle laaditaan samanaikaisesti YVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointi, jonka toteuttamisesta vastaa WSP Finland Oy hankkeesta vastaavan Winda Energy Oy:n toimeksiannosta. Osayleiskaava- ja YVA-prosessit toteutetaan erillismenettelynä, mutta mahdollisimman samanaikaisesti ja toisiaan tukien. Osayleiskaavoituksessa hyödynnetään YVA-menettelyn yhteydessä tehtyjen selvitysten tietoja sekä ympäristövaikutusten arviointien tuloksia. Hankkeen valmis YVA-ohjelma asetetaan nähtäville ympäristöhallinnon verkkopalveluun, osoitteessa <https://www.ymparisto.fi/fi/osallistu-ja-vaikuta>.

Kaavoitustyötä ohjaa Pudasjärven kaupunki. Kaupungin kaavoituskonsulttina ja tuulivoimaosayleiskaavan asiakirjojen laatijana toimii hankkeesta vastaavan toimeksiannosta WSP Finland Oy. Kuikkasuon tuulivoimayleiskaavan ehdotuksen lopullisesta hyväksymisestä päättää Pudasjärven kaupunginvaltuusto.

Energian tuotannolla on merkittäviä ilmastovaikutuksia ja uusiutuvalla energialla voidaan vähentää energiantuotannosta syntyviä hiilidioksidipäästöjä. Tuulivoima on uusiutuvaa energiaa, jolla on kokonaisuutena positiivisia ilmastovaikutuksia; Tuulivoimalla voidaan tuottaa uusiutuvaa energiaa ja välttää ilmastomuutosta voimistavia päästöjä verrattuna muuhun energiantuotantoon. Suomen valtio ja tätä kautta osaltaan myös Pudasjärven kaupunki on sitoutunut moniin kansallisiin sekä kansainvälisiin energia- ja ilmastotavoitteisiin ja tämän kaava- ja tuulivoimahankkeen tarkoitus on osaltaan edistää näiden tavoitteiden toteutumista.

2. Kaava-alue lähiympäristöineen

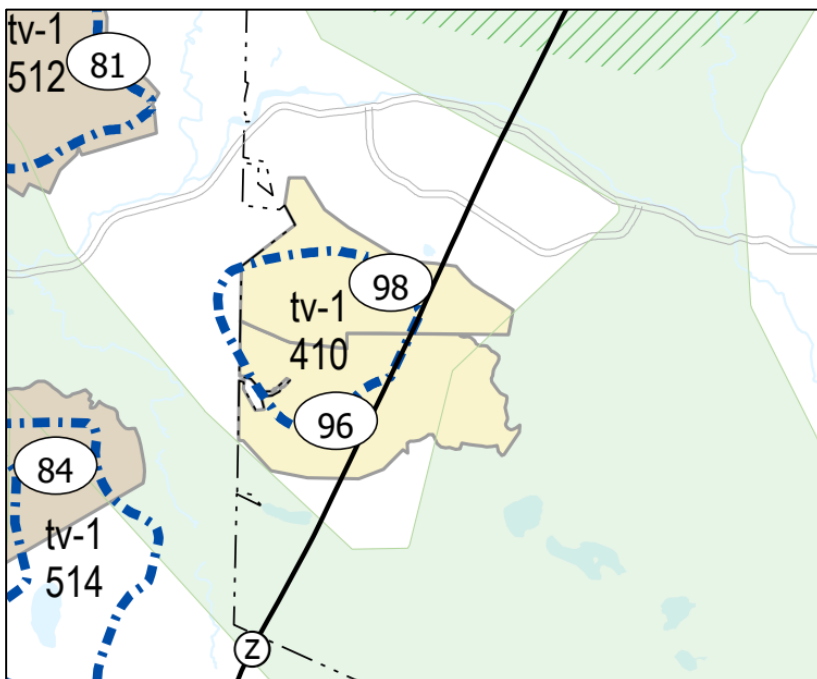
Tuulivoima-alue sijaitsee Pudasjärven kaupungissa, noin 36 kilometriä Pudasjärven keskustasta luoteeseen. Hankealue rajoittuu läntiseltä osaltaan Pudasjärven ja Oulun kaupunkien väliseen rajaan ja sijaitsee myös noin 6 km lin kunnan rajasta. Tuulivoima-alueen alustava pinta-ala on yhteensä noin 1180 ha.

Osayleiskaavan rajausta pohjautuu nähtävillä olevan Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihekaavun ehdotuksen merkitykseltään seudullisten tuulivoimala-alueiden (tv-I) merkintään, sekä olemassa olevan rakennuskannan riittävään etäisyyteen suunnitelluista tuulivoimaloiden paikoista. Hankealuetta lähin vakituinen asuinkiinteistö sijaitsee 1,3 kilometrin päässä Kuikkasuon kaava-alueen rajasta ja vastaavasti lähin vapaa-ajan kiinteistö sijaitsee 1,5 kilometrin päässä Kuikkasuon kaava-alueen rajasta. Pääsääntöisesti rakennusten etäisyys kaava-alueen rajasta on vähintään 2 kilometriä.

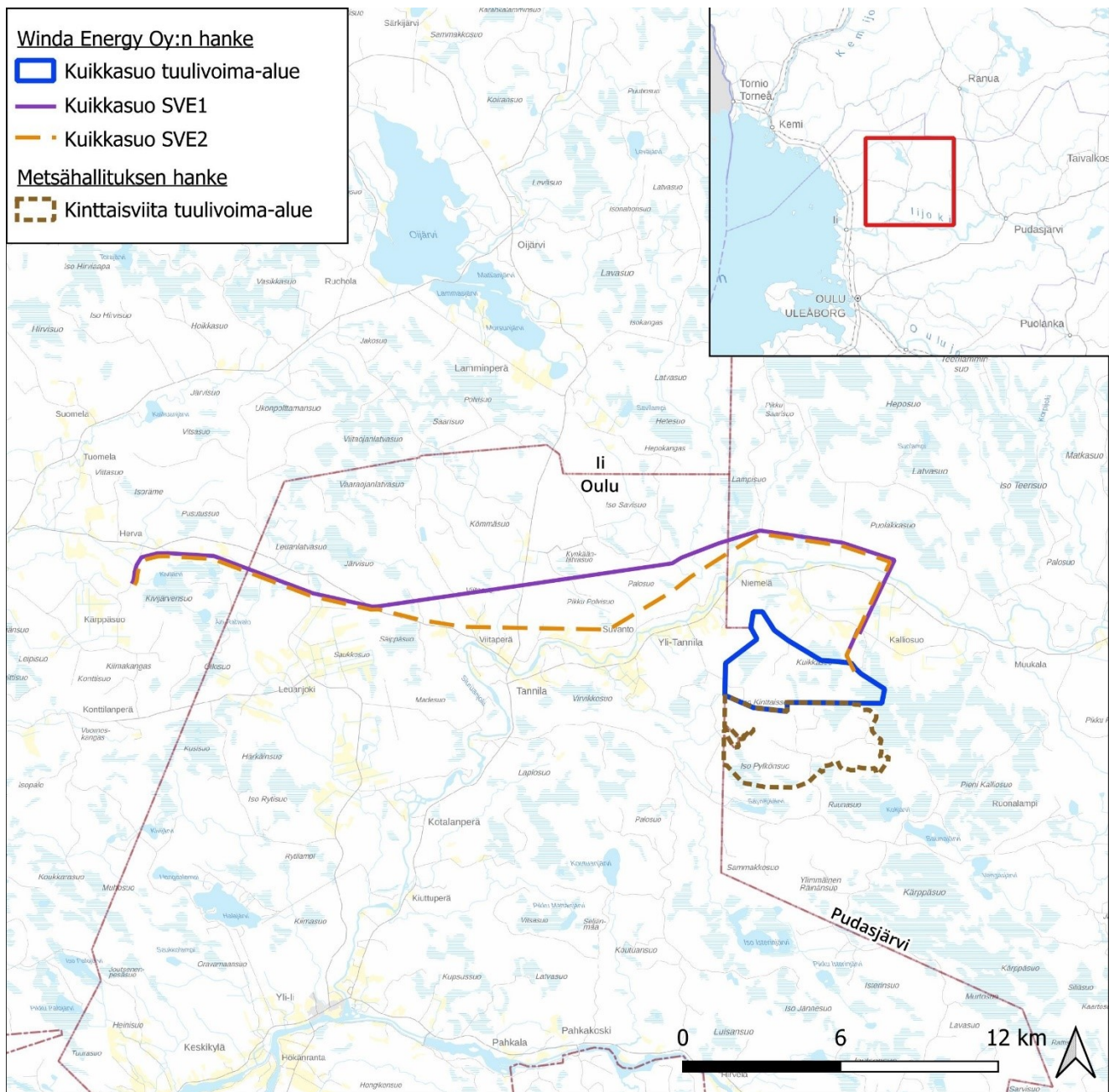
Hankealue on pääosin toimintansa lopettanut turvetuotantoaluetta, ojitettua suota ja talousmetsää. Hankealueella sijaitsee myös muutama avosu.

Kaava-alueen rajausta huomioi myös kiinteistörajoja sekä luonnonsuojelualueita.

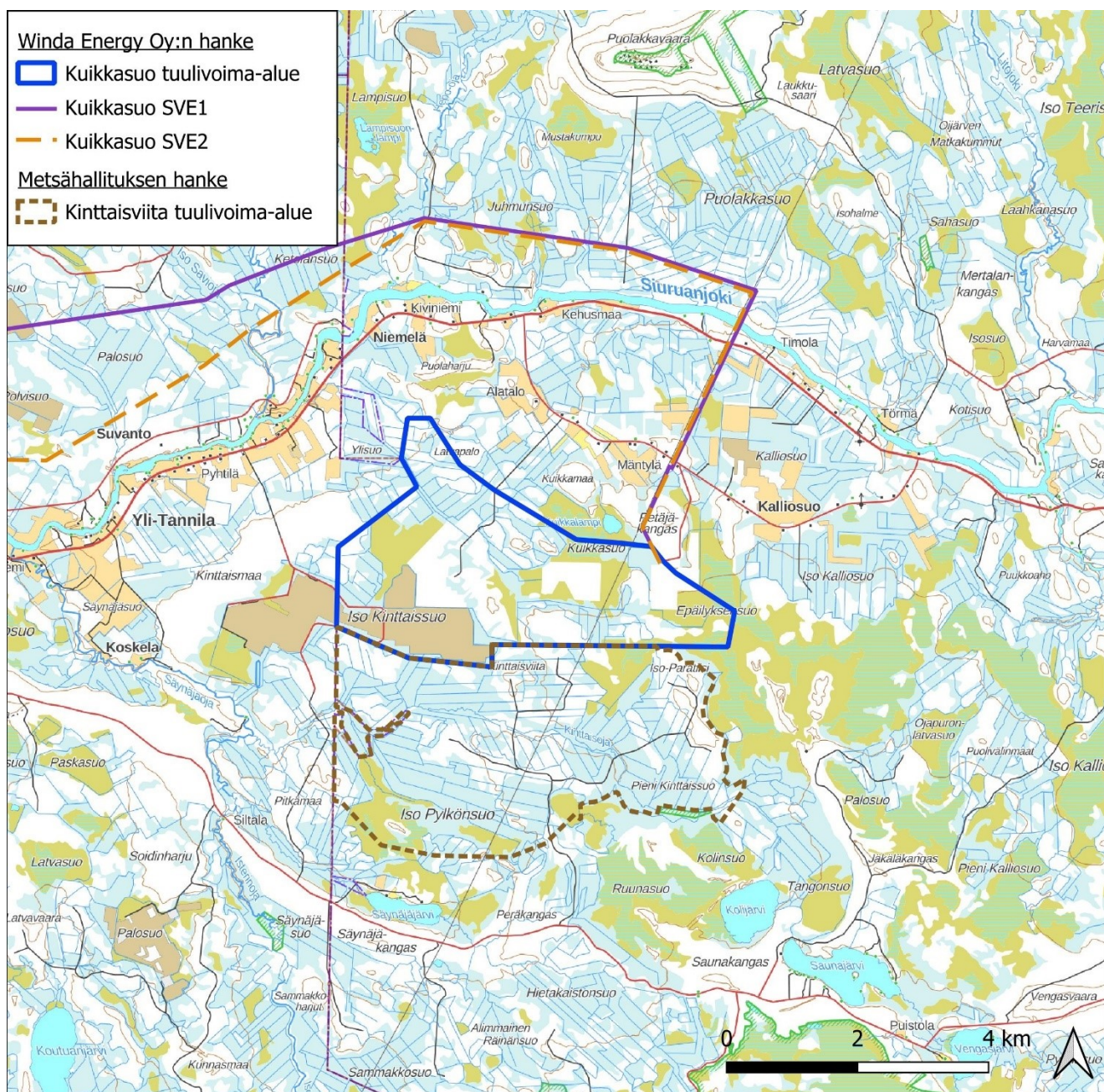
Huomionarvoista on, että Kuikkasuon kaavahankkeen alue kattaa ehdotusvaiheessa olevan Pohjois-Pohjanmaan vaihekaavun tv-I alueen pohjoisosan, kun taas eteläosaan sijoittuu Kinttaisviidan (hankkeesta vastaava on Metsähallitus) samaan aikaan vireillä oleva tuulivoimaosayleiskaavan alue.

Kuva 1. Ote Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihekaavun ehdotuksen Liitteestä I: Teemakartta: Tuulivoima, luonnon monimuotoisuus ja energiansiirto. Sinisellä pistekatkoviivalla on kartassa esitetty tv-1 410, jonka pohjoisosa on Kuikkasuon hankealuetta (98) ja eteläosaan sijoittuu toisen hanketoimijan Kinttaisviidan hankealue (96).

Kuva 2. Osayleiskaava-alueen sijainti Pudasjärven ja Oulun välisellä rajalla sekä sähkönsiirtoreittien suunniteltu linjaus Oulun läpi li:n alueelle.

Kuva 3. Kuikkasuo- ja tuulivoimaosayleiskaava-alueen rajausta maastossa. Kartalle merkitty myös kaava-alueeseen rajautuva Metsähallituksen samaan aikaan vireillä oleva Kinttaisviidan tuulivoimaosayleiskaavan alue.

Hankealueen eteläpuolella sijaitsevat järvet Kolijärvi ja Säynäjäjärvi ja pohjoispuolella virtaa Siuruanjoki.

Tuulivoima-alueen tai sähkönsiirtolinjojen alueelle tai niiden välittömään läheisyyteen ei sijoitu luonnonsuojelualueita tai Natura 2000 -alueita. Kaava-alueella ei ole myöskään metsälain § 10 erityisen tärkeitä elinympäristön rajoituksia.

Alle 10 kilometrin etäisyydellä tuulivoima-alueesta on kaksi yksityistä suojelualuetta. Litokaira tuulivoima-alueen pohjoispuolella on merkittävä suoluontokokonaisuus ja lintukosteikko. Sen merkittäviä luontotyyppejä ovat laajat luonnontilaiset aapasuot ja vanhat metsät.

Tarkempi kuvaus alueen luontoarvoista sekä Natura 2000 - ja luonnonsuojelualueista on YVA-ohjelmassa.

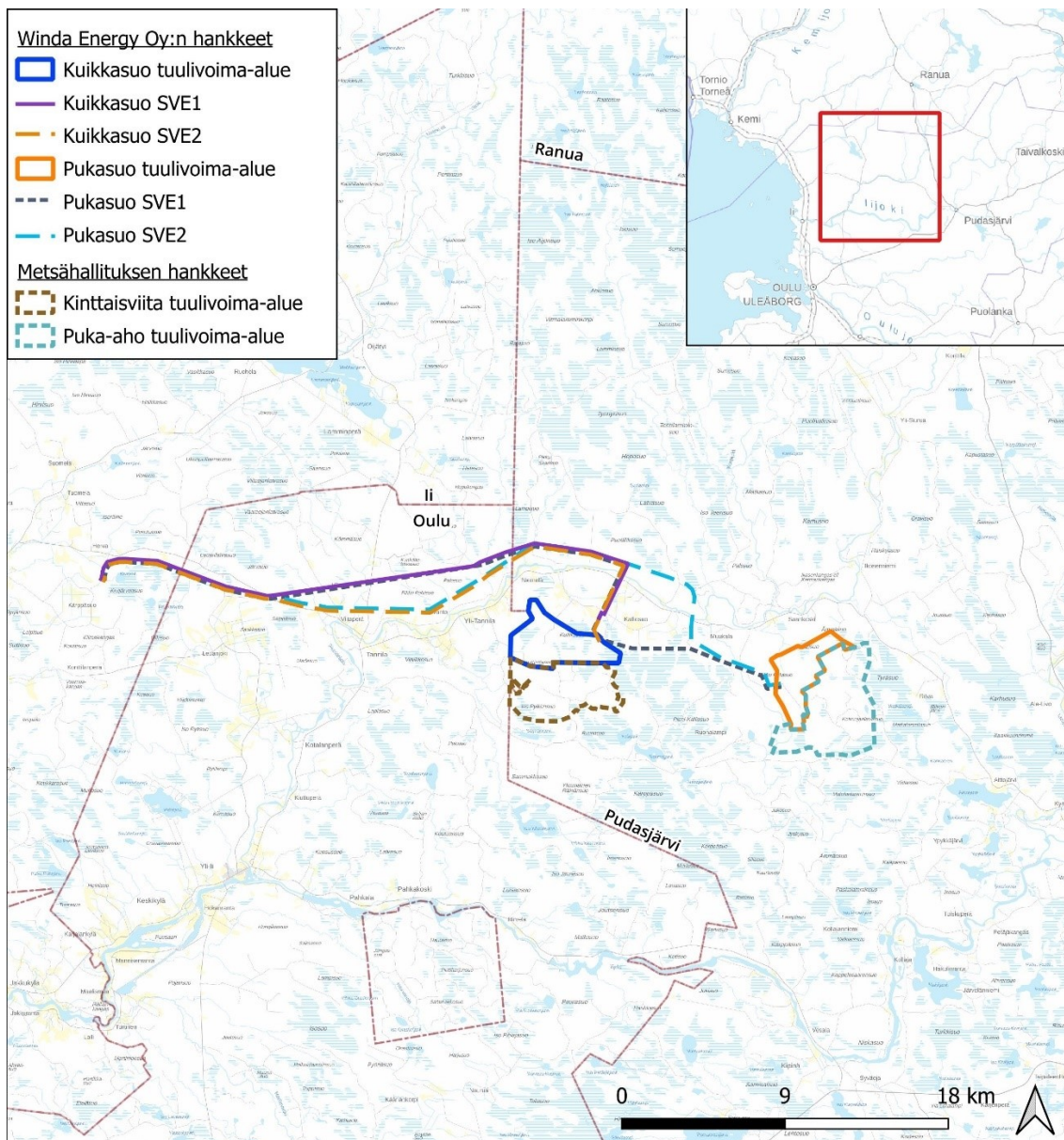
3. Hankkeen yleiskuvaus

Tuulivoima-alueen koko on noin 1180 hehtaaria. Alueelle suunnitellaan enintään 16 yksikköteholtaan 7–10 MW:n suuruista tuulivoimalaa.

Tuulivoimalat koostuvat roottorista, konehuoneesta, tornista sekä perustuksista. Roottori koostuu navasta sekä kolmesta lavasta ja sen halkaisija on enintään 250 metriä. Tornin korkeus eli voimalan napakorkeus on enintään 225 metriä. Voimaloiden kokonaiskorkeus eli pyyhkäisykorkeus on korkeintaan 350 metriä.

Maankäyttö on alustavan arvion mukaan mahdollista pitää alueella laajalti ennallaan. Maanmuokkaus- ja rakentamistyöt kohdistuvat tuulivoimaloiden sekä voimalat toisiinsa yhdistävän tie- ja maakaapeliverkoston alueelle. Tuulivoima-alueelle rakennetaan sähköasema, jonka kautta tuotettu sähkö suunnitellaan siirrettäväksi valtakunnan verkkoon 400 kV ilmajohdolla. Winda Energy Oy:n kahden vireillä olevan hankkeen, Pukasuon ja Kuikkasuon, sähkönsiirtoreitit sovitetaan yhteen ja toteutetaan kokonaisratkaisuna, mikäli molemmat hankkeet toteutuvat. Kahden voimala-alueen välinen ja Pukasuon tuulivoimalat Kuikkasuon kautta valtakunnan sähköverkkoon liittävä sähkönsiirto tullaan toteuttamaan yhteydellä, jolle on esitetty vaihtoehdot (SVE1 ja SVE2). Sähkönsiirron reitin suunnitelma tarkentuu. Lopullinen reitti suunnitellaan huomioiden reitin luonnonympäristö ja mahdolliset arvokkaat kohteet.

Rakentamisvaiheessa tuulivoimaloiden yhteyteen tarvitaan myös varastointialueita tuulivoimalan komponentteja varten sekä pysäköinti- ja työmaaparakkialueita, jotka voidaan palauttaa muuhun käyttöön rakentamisen jälkeen.

Kuva 4. Kuikkasuo-alue ja sähkönsiirron reittivaihtoehdot. Sähkönsiirron reitit kaava-alueen (Kuikkasuo-alueen) ulkopuolella eivät sisälly osayleiskaavaan. Siirtoreittien vaikutuksia arvioidaan YVA-menettelyssä.

Hankkeen YVA-ohjelmassa kerrotaan kuinka tuulivoimahankkeen eri toteutusvaihtoehtoja tullaan arvioimaan. Kuikkasuon tuulivoimaosayleiskaava kaavan luonnosvaiheessa tulee noudattamaan toteutettavaksi valittavaa vaihtoehtoa. Kaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa valitun vaihtoehdon mukaisen tuulivoima-alueen rakentamisen vaatima maankäytön muutos.

3.1. Arvioitavat toteutusvaihtoehdot

Tuulivoima-alue:

VE0: Hankkeen toteuttamatta jättäminen

VE1: Pudasjärven Kuikkasuon alueelle rakennetaan 16 yksikköteholtaan 7–10 MW:n tuulivoimalaa. Tuulipuiston yhteisteho on maksimissaan 160 MW. Tuulivoimalan kokonaiskorkeus on enintään 350 m.

VE2: Pudasjärven Kuikkasuon alueelle rakennetaan 11 yksikköteholtaan 7–10 MW:n tuulivoimalaa. Tuulipuiston yhteisteho on maksimissaan 110 MW. Tuulivoimalan kokonaiskorkeus on enintään 350 m.

Sähkönsiirtoreitti:

Sähkönsiirtoreitit ovat alustavia ja tarkentuvat YVA-menettelyn aikana tehtävien selvitysten tulosten perusteella. Sähkönsiirtoreitti SVE1 on pituudeltaan 34,9 km ja SVE2 puolestaan 35,7 km. Kuikkasuon sähkönsiirtoreitti yhdistyy Windan Pukasuon tuulivoimahankkeen sähkönsiirtoreitin kanssa, jos Pukasuon tuulivoimahanke toteutuu. Mikäli Pukasuon tuulivoima-alue ei toteudu, Kuikkasuolle rakennetaan oma sähkönsiirtoreitti. Yhteys tuulivoima-alueen sähköasemalta valtakunnan verkkoon suunnitellaan toteutettavaksi 400kV ilmajohtona lin kunnan alueelle rakentuvalle Fingridin Hervan sähköasemalle.

Alueidenkäyttölain 77 a §:ssä säädetään tuulivoiman rakentamisesta erityisellä säännöksellä:

Oikeusvaikutteista yleiskaavaa voidaan käyttää suoraan tuulivoimalan rakentamisluvan perusteena rakentamislain 46 §:n 1 momentissa säädetyn estämättä niillä alueilla, joilla yleiskaavassa on siitä erikseen määrätty.

Kaupunginhallituksen päätöksen (26.11.2024 § 370) mukaisesti Kuikkasuon tuulivoimaosayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena ja kaavoituksen tavoitteena on kaavakartan ja selostuksen merkintöjen kautta mahdollistaa 77 a §:n mukainen tuulivoimaloiden rakentamislupien hakeminen kaavaan alueella.

Uutta tuulivoimaosayleiskaavaa laadittaessa on kuitenkin huomioitava, että AKL 77 b §:n mukaan laadittaessa 77 a §:ssä tarkoitettua tuulivoimarakentamista ohjaavaa yleiskaavaa, *on huolehdittava siitä, että:*

- *Yleiskaava ohjaa riittävästi rakentamista ja muuta alueiden käyttöä kyseisellä alueella*
- *Suunniteltu tuulivoimarakentaminen ja muu maankäyttö sopeutuu maisemaan ja ympäristöön*
- *Tuulivoiman tekninen huolto ja sähkönsiirto on mahdollista järjestää.*

Tuulivoimalat tuottavat uusiutuvaa ja tuotantoaikana päästötöntä energiaa. Siirtyminen uusiutuviin ja kotimaisiin energianlähteisiin auttaa hillitsemään ilmastomuutosta sekä lisää Suomen huoltovarmuutta. Kansainvälisellä ja EU-tasolla on asetettu päästötavoitteita, jotka sitovat myös Suomea. Vuonna 2022 voimaan tullut uusi ilmastolaki (423/2022) asettaa sitovan tavoitteen, jonka mukaan Suomi on hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä.

Alueellisella tasolla on laadittu maakunnallinen Pohjois-Pohjanmaan ilmastotiekartta, joka on valmistunut vuonna 2021 ja sitä on päivitetty vuonna 2024. Se on osa Pohjois-Pohjanmaan liiton ilmastotyötä, jossa tiekartta toimii apuvälineenä. Tiekartan avulla pystytään muun muassa kohdentamaan rahoitusta ilmastomuutoksen hillinnän kannalta merkityksellisimpiin toimenpiteisiin sekä pyritään tehostamaan kiertotaloutta ja ilmastotoimenpiteitä sekä aktivoimaan eri tahoja verkostoitumisessa. Tiekartan tarkoituksena on antaa toimijoille ideoita moninaisten ilmasto- ja kiertotaloustoimenpiteiden toteuttamiseen. Tiekartassa määritellään tavoitteet sekä maakunnan toimintaympäristöön sopivat konkreettiset toimenpiteet.

Tiekartassa on asetettu seitsemän kärkiteemaa:

1. Älykäs bio- ja kiertotalous
2. Energian tuotanto ja käyttö on kestävä, tehokasta ja vähäpäästöistä
3. Liikenne on vähäpäästöistä
4. Maatalous kehittyä hiilensitojana
5. Maankäyttö on ilmastoviisasta ja kiertotaloutta edistävää
6. Metsät ja suot toimivat tehokkaina hiilinieluinä
7. Yhteistyö ja sektorirajat ylittävät toimintamallit luovat elinvoimaa ja liiketoimintamahdollisuuksia.

Pudasjärven kaupungin Tuulivoimaohjelmassa 2030 (hyväksytty Pudasjärven kaupunginvaltuustossa 22.5.2023, § 30) on määritetty periaatteet, miten tuulivoimarakentamista ohjataan kaupungin alueella tulevaisuudessa. Tuulivoimaohjelman pohjaksi on vuonna 2022 laadittu Pudasjärven tuulivoimaselvitys.

OAS:in liitteenä I. on taulukko hankkeeseen liittyvistä tarkemmista eri tasojen energia- ja ilmastotavoitteista.

5. Suunnittelun lähtökohdat ja kaavoitustilanne

Tässä osuudessa on ensin kuvattu asetukset, strategiat ja muut eri tasoiset asiakirjat, jotka toimivat uuden kaavan laatimisen ja maankäytön suunnittelun lähtökohtina, ja joiden asettamia tavoitteita Kuikkasuon tuulivoimaosayleiskaava pyrkii toteuttamaan edellisessä osuudessa asetettujen tavoitteiden lisäksi. Näiden tavoitteiden jälkeen on kuvattu Kuikkasuon uuden tuulivoimaosayleiskaavan alueella tai sen läheisyydessä tällä hetkellä voimassa ja vireillä olevat kaavoitusjärjestelmän eri tasojen (maakunta-, yleis- ja asemakaavataso) mukaiset kaavat.

5.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)

Valtioneuvosto on tehnyt 14.12.2017 päätöksen uudistetuista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Päätös tuli voimaan 1.4.2018. Tavoitteilla varmistetaan, että valtakunnallisesti merkittävät seikat ja tavoitteet huomioidaan kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa. Alueidenkäyttötavoitteiden avulla taitetaan yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvataan luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parannetaan elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin.

Tavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Taulukko 1. Pudasjärven Kuikkasuon tuulivoimalahanketta koskevat seuraavat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:

Tavoite: Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle. Luodaan edellytykset vähähiiliseen ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.
Toteutuminen Kuikkasuon tuulivoimalahankkeessa:
Hanke tukee alueen elinvoimaa ja mahdollistaa uusiutuvan energiantuotannon ja siihen kytkeytyvän elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämistä. Hanke edesauttaa vähähiilistä yhdyskuntakehitystä.
Tavoite: Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin. Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja. Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin. Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämiselliset ja toimintamahdollisuudet.
Toteutuminen Kuikkasuon tuulivoimalahankkeessa:
Fossiilivapaa energiantuotanto edesauttaa ilmastonmuutoksen hillitsemistä. Hankealue ei sijaitse tulvariskialueella eikä sitä ole luokiteltu alueelle, jossa tulvadirektiivin mukaan voi olla tulevaisuuden tulvia. Hankkeesta ei aiheudu toiminnan aikana päästöjä ilmaan, ja se edistää päästöjä tuottavista energianlähteistä luopumista. Mahdolliset haittavaikutukset arvioidaan osana YVA-menettelyä. Hankkeella on yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta ja huoltovarmuutta lisäävä vaikutus, sillä se mahdollistaa hajautetun ja itsenäisesti toimivan, kotimaisen energiantuotannon edistämisen. Puolustusvoimien hyväksyntämenettely takaa, että hanke ei ole ristiriidassa maanpuolustuksen ja turvallisuuden kanssa.
Tavoite: Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta. Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä. Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävästä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta. Luodaan edellytykset bio- ja kierto-taloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden säilymisestä.

Toteutuminen Kuikkasuon tuulivoimahankkeessa:
Hankealueelle ei sijoitu valtakunnallisesti arvokkaita kulttuuriympäristöjä tai arvokasta rakennusperintöä eikä luonnonperinnön arvoja. Tuulivoima edustaa energiantuotannossa luonnon kestävä hyödyntämistä. Tuulivoima-alue on osin vanhaa turvetuotantoaluetta eikä alueella ole nykyisellään erityistä virkistysmerkitystä. Hanke ei aiheuta haittaa ympäristön virkistyskäytölle. Hanke ei haittaa yhtenäisten metsä- ja viljelyalueiden säilymistä. Hankkeen vaikutukset kulttuuriympäristö-, virkistys- ja luonnonarvoihin arvioidaan YVA-menettelyn aikana
Tavoite: Uusiutumiskykyinen energiahuolto
Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin. Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet.
Toteutuminen Kuikkasuon tuulivoimahankkeessa:
Hankkeessa tuotetaan usean tuulivoimalan yksikössä vähäpäästöisesti uusiutuvaa energiaa ja varaudutaan tuotannon edellyttämiin logistisiin järjestelyihin. Toteuttamiskelpoiset voimajohtolinjaukset arvioidaan YVA-menettelyssä.

5.2. Pudasjärven tuulivoimaohjelma 2030

Pudasjärven tuulivoimaohjelma 2030 on hyväksytty Pudasjärven kaupunginvaltuustossa 22.5.2023 (§ 30). Tuulivoimaohjelman tavoitteena on määrittää periaatteet, miten tuulivoimarakentamista ohjataan kaupungin alueella tulevaisuudessa. Tuulivoimaohjelma toimii kaupunkistrategian ohessa tarkentavana asiakirjana tuulivoimahankkeiden toteuttamiskelpoisuuden arvioinnissa ja valmistelussa kaavoitusta koskevaan päätöksentekoon tulevaisuudessa. Tuulivoimaohjelman pohjaksi on vuonna 2022 laadittu Pudasjärven tuulivoimaselvitys.

Tuulivoimaohjelma sisältää kriteerit, miten tuulivoimatuotantoa ohjataan ja tuulivoimaselvityksessä tunnistettuja potentiaalisia alueita tulevaisuudessa hyödynnetään. Tässä ohjelmassa kuvataan myös tuulivoiman sijoittumista Pudasjärven alueella määrittävät lähtökohdat, kuten yhdyskuntarakenne, luontoarvot ja elinkeinojen yhteensovittaminen.

Tuulivoimaohjelma rajoittaa yhtäaikaisten tuotannossa, rakenteilla tai kaavoituksessa olevien tuulivoimahankkeiden määrä kahteentoista (12) hankkeeseen tuulivoimaohjelman voimassaoloajaksi.

Tuulivoimaohjelmassa asetetut kriteerit koskevat asutuksen huomiointia, luontoarvoja sekä maisema- ja kulttuuriarvoja. Lisäksi kriteereissä on annettu muita huomioitavia seikkoja, jotka liittyvät lentoliikenteeseen ja muihin liikenneväyliin, puolustusvoimien toimintaan, luonnonrauha-alueisiin ja olemassa oleviin reitistöihin, ekologisiin yhteyksiin, poronhoitoon ja muihin luontaiselinkeinoihin sekä tuulivoimala-alueiden sijoittumiseen olemassa olevan infrastruktuurin yhteyteen.

5.3. Voimassa olevat maakuntakaavat

Voimassa oleva kaavoitus maakuntakaavoista asemakaavoihin ohjaa alueidenkäyttöä ja tuulivoimapuistojen sijoittamista. Maakuntakaavan tehtävänä tuulivoimasuunnittelussa on tuulivoimarakentamisen kokonaisuuden ohjaaminen. Pudasjärven kaupunki kuuluu Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan, jossa on tällä hetkellä voimassa lainvoimaisena neljä maakuntakaavaa: Pohjois-Pohjanmaan 1.-3. vaihekaavat ja Hanhikiven ydinvoimamaakuntakaava. Näistä hankealueella voimassa ovat 1.-3. vaihekaavat, jotka kumoavat käsiteltyjen teemojen osalta vuoden 2003 maakuntakaavan sekä Vaalassa ja Himangalla aikaisemmin voimassa olleet Kainuun ja Keski-Pohjanmaan maakuntakaavat. Lisäksi Pohjois-Pohjanmaalla on vireillä Energia- ja ilmastovaihekaava, joka on hyväksytty 27.5.2025.

Pohjois-Pohjanmaan liitto huolehtii maakuntakaavan laatimisesta ja sen hyväksyy Pohjois-Pohjanmaan liiton maakuntavaltuusto.

1.–3. vaihemaakuntakaavat

Vaihemaakuntakaava 1. on saanut lainvoiman Ympäristöministeriön vahvistuksella 23.11.2015. Kaavassa käsiteltävät aihepiirit ovat energiantuotanto ja -siirto (manneralueen tuulivoima-alueet, merituulivoiman päivitykset, turvetuotantoalueet), kaupan palvelurakenne ja aluerakenne, taajamat, luonnonympäristö (soiden käyttö, suojelualueiden päivitykset, geologiset muodostumat) sekä liikennejärjestelmän (tieverkko, kevyt liikenne, raideliikenne, lentoliikenne, meriväylät) ja logistiikka.

Vaihemaakuntakaava 2. on saanut lainvoiman maakuntavaltuuston hyväksymisellä 7.12.2016. Kaavassa käsiteltävät aihepiirit ovat maaseudun asutusrakenne, kulttuuriympäristöt, virkistys- ja matkailualueet, seudulliset materiaalikeskus- ja jätteenkäsittelyalueet, seudulliset ampumaradat sekä puolustusvoimien alueet.

Vaihemaakuntakaava 3. on hyväksytty maakuntavaltuustossa 11.6.2018 ja saanut lainvoiman Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 17.1.2022. Kaavassa käsiteltävät aihepiirit ovat pohjavesi- ja kiviainesalueet (POSKI-hanke), mineraalipotentiali- ja kaivosalueet (PORTTI-selvitys), Oulun seudun liikenne ja maankäyttö (Oulun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma 2030), tuulivoima-alueiden tarkistukset, Vaalan ja Himangan kaavamerkintöjen tarkistukset sekä muut tarvittavat päivitykset.

Pohjois-Pohjanmaan voimassa olevissa maakuntakaavoissa on esitetty koko maakuntakaavan aluetta koskevia suunnittelumääräyksiä, jotka käsittelevät maa- ja metsätaloutta (2. vmkk), rantojen käyttöä (2. vmkk), turvesoiden käyttöä (Hanhikiven kaava), soiden käyttöä (1. ja 3. vmkk), tuulivoimaloiden rakentamista (1. ja 3. vmkk), tulvariskien hallintaa (3. vmkk), merkitykseltään seudullisia vähittäiskaupan suuryksiköitä (1. ja 3. vmkk) sekä erityistoimintoja/vaara-alueita (3. vmkk). Näistä Kuikkasuon tuulivoimahankkeeseen liittyvät seuraavat suunnittelumääräykset:

MAA- JA METSÄTALOUS (2. vmkk)

Yleisiä suunnittelumääräyksiä: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava hyvien ja yhtenäisten peltoalueiden säilyminen tuotantokäytössä. Maaseutua kehitettäessä on pyrittävä sovittamaan yhteen asutuksen tavoitteet ja maatalouden, mukaan lukien karjatalouden, toimintaedellytykset.

Maankäyttöä suunniteltaessa on tuettava metsätalousalueiden ja -yksiköiden yhtenäisyyttä ja toimivuutta. Metsätaloutta suunniteltaessa tulee edistää metsien monipuolista hyödyntämistä yhteen sovittamalla eri käyttömuotojen ja luonnon monimuotoisuuden tavoitteita.

TUULIVOIMALOIDEN RAKENTAMINEN (1. ja 3. vmkk)

”Yleisiä suunnittelumääräyksiä: Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimala-alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulipuistoja, jotka eivät ole merkitykseltään seudullisia.

Perämeren rannikkoalueella tuulivoimarakentaminen tulee sijoittaa ensisijaisesti maakuntakaavassa osoitetuille tuulivoimaloiden alueille. Tapauskohtaisesti voidaan harkita tuulivoimaloiden sijoittamista myös muille alueille, mikäli se ei merkittävästi lisää tuulivoimarakentamisesta aiheutuvia haitallisia yhteisvaikutuksia asutukseen, maisemaan, linnustoon tai muuhun ympäristöön.

Tuulivoimalat tulee lähtökohtaisesti sijoittaa linnuston kannalta tärkeiden alueiden ulkopuolelle. Tapauskohtaisesti voidaan harkita tuulivoimarakentamista myös näille alueille, mikäli tuulivoimarakentaminen ei heikennä alueiden linnustoarvoja.

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa voimalat tulee sijoittaa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden ja rakennettujen kulttuuriympäristöjen, luonnonsuojelualueiden, Natura 2000 -verkoston alueiden, harjunsuojeluohjelman alueiden, maakuntakaavan luo -alueiden ja seudullisesti merkittävien virkistysalueiden ulkopuolelle.

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on otettava huomioon eri hankkeiden yhteisvaikutukset erityisesti asutukseen, maisemaan ja linnustoon sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia. Tuulivoimarakentamisen

yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei asutukselle aiheudu merkittäviä melu- ja välkevaikutuksia ja että valtakunnallisten kulttuuriympäristöjen arvot säilyvät.

Lähekkäin sijoittuvien tuulivoimala-alueiden liittäminen sähköverkkoon on pyrittävä keskittämään yhteiseen johtokäytävään.

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on otettava huomioon lentoliikenteestä, liikenneväylistä ja tutkajärjestelmistä johtuvat rajoitteet voimaloiden koolle ja sijoittelulle sekä selvittävä tuulivoimaloiden vaikutukset puolustusvoimien toimintaan. Poronhoitoalueella tulee turvata poronhoidon edellytykset.

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on kuultava puolustusvoimia. Suunnittelussa tulee turvata puolustusvoimien toimintaedellytykset sekä ottaa erityisesti huomioon puolustusvoimien toiminnasta, kuten tutkajärjestelmistä ja radioyhteyksien turvaamisesta johtuvat rajoitteet.”

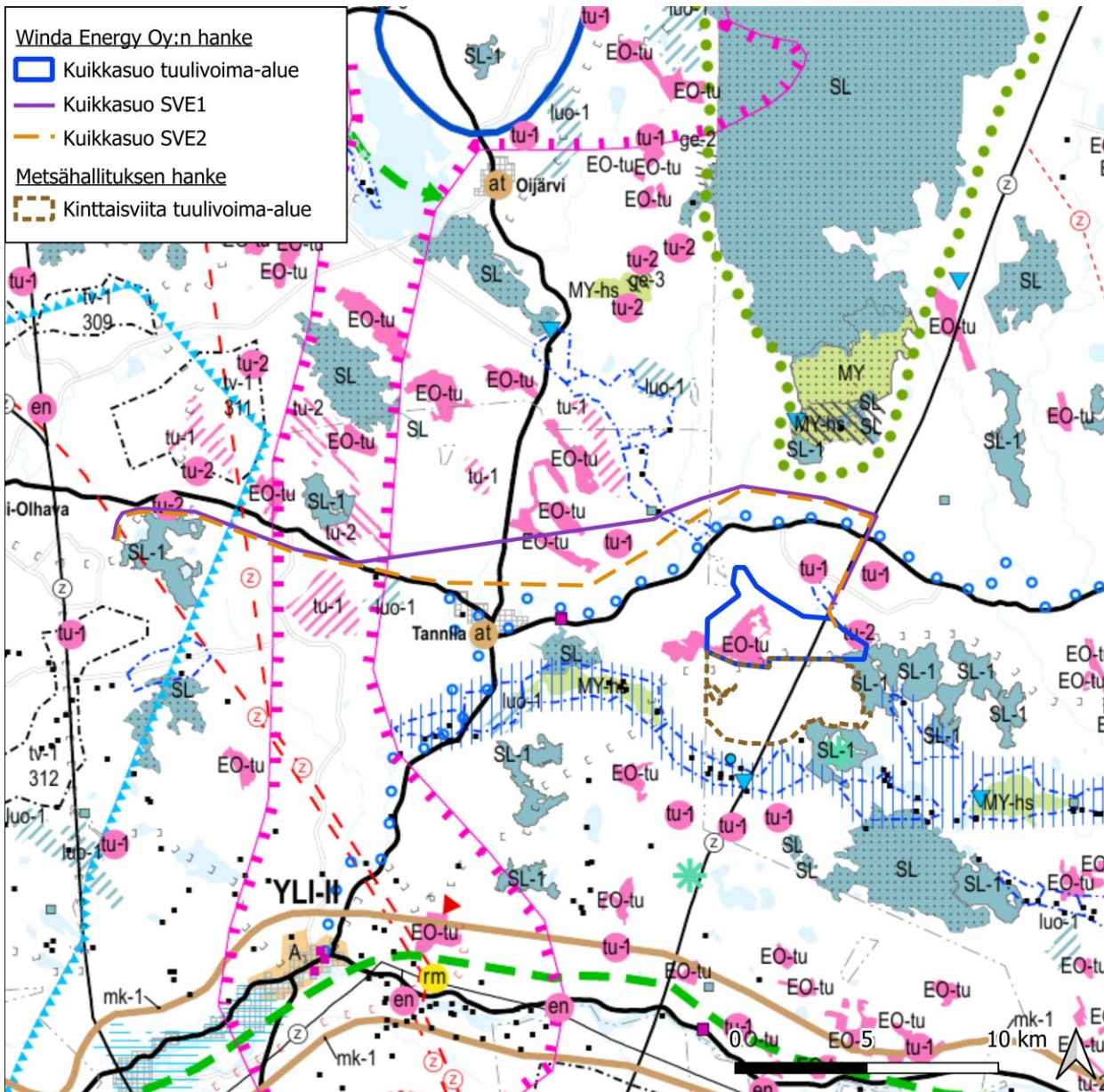
3. vaihemaakuntakaavassa on asetettu yleinen rakentamisrajoitus:

”Virkistys- ja suojelualueiksi sekä liikennettä ja teknistä huoltoa varten maakuntakaavassa osoitettuja alueita koskee maankäyttö- ja rakennuslain 33 § mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus. Rajoitus ei koske virkistys- ja matkailukohteen kohdemarkintää, kehittämisperiaatemarkintöjä eikä alueiden erityisominaisuuksia kuvaavia merkintöjä.”

Kuikkasuon hankealuetta ei ole merkitty voimassa olevissa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavoissa tuulivoimala-alueeksi.

Pohjois-Pohjanmaalla on kuitenkin vireillä ehdotus- ja hyväksymisvaiheeseen edennyt vaihemaakuntakaava, jonka tv-I merkintä mahdollistaa voimaan tullessaan Kuikkasuon alueen kuntatason kaavoittamisen tuulivoiman käyttöön, ks. tarkemmin edempänä kohta *Valmisteilla olevat maakuntakaavat*.

Maakuntaliitto on koonnut kaikkien vaihemaakuntakaavojen kaavakartoista, merkinnöistä ja paikkatietoaineistoista epävirallisen kaavayhdistelmän (ks. alla).

Tulostettu 16/04/2025, EK.
Lähde: Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavayhdistelmä: Pohjois-Pohjanmaan liitto
Pohjakartta @ Maanmittauslaitos

Kuva 6. Ote Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavojen yhdistelmäkartasta (voimassa olevat maakuntakaavat) sekä Kuikkasuo-kaava-alueen raja (sinisellä) ja sähkönsiirtovaihtoehdot. Hankkeen kannalta oleelliset merkinnät on selvitetty alla. Kartassa on esitetty YVA-menettelyssä arvioitavat sähkönsiirtovaihtoehdot.

Tuotantoalue sijoittuu maakuntakaavojen yhdistelmässä turvetuotantoalueelle (EO-tu) sekä poronhoitoalueelle. Tuotantoalueen viertä kulkee moottorikelkkareitti. Tuotantoalueen pohjoispuolella sijaitsee tie 855 sekä Siuruanjoki ja sitä pitkin kulkeva tärkeä melonta- tai vesiretkelyreitti. Tuotantoalueen eteläpuolella on pohjavesialueita sekä niiden muodostama tärkeä pohjavesivyöhyke. Tuotantoalueen ympäristössä on useita luonnonsuojelualueita (SL, SL-1) sekä turvetuotantoon soveltuvia alueita (tu-1, tu-2). Länsi- ja kaakkoispuolella olevat luonnonsuojelualueet ovat lisäksi Natura 2000 -alueita.

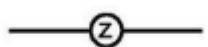
Sähkönsiirtoreittivaihtoehdot SVE1 ja SVE2 kulkevat suurelta osin samaa reittiä. Reitit lähtevät tuotantoalueelta koilliseen kohti olemassa olevaa voimajohtolinjaa. Molemmat reitit SVE1 ja SVE2 ylittävät tien 855 sekä

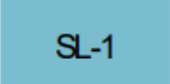
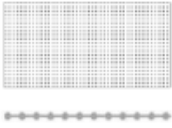
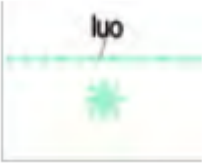
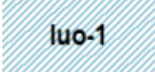
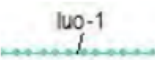
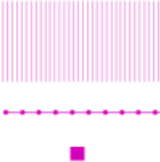
Siuruanjoen ja kulkevat niiden pohjoispuolella. Olemassa olevalta voimajohtolinjalta eteenpäin sähkönsiirtoreitti yhdistyy suunnitteilla olevan Pukasuon hankkeen sähkönsiirtoreittiin, mikäli hanke toteutuu. Reitit SVE1 ja SVE2 jatkavat voimajohtolta länteen päin ja ylittävät pohjavesialueen. Lampisuon kohdalla reittivaihtoehdot haarautuvat ja SVE1 kulkee muinaismuistokohteen ja luonnonsuojelukohteen vierestä sekä Pikku-Polvisuon turvetuotantoalueen poikki. Reittivaihtoehdot SVE2 kulkee SVE1 eteläpuolella seuraten Siuruanjokea noin 1 kilometrin etäisyydellä.

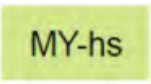
SVE2 kulkee Tannilan kyläalueen läheisyydestä. Molemmat reitit ylittävät tien 849 ja kohtaavat tiellä 855 mineraalivarantoalueeksi merkityllä alueella, josta reitit jatkavat samaa linjaa edelleen kohti länttä. Reitit kulkevat tien 855 eteläpuolelta mineraalivarantoalueen poikki, ylittävät voimajohtolinjan yhteystarvemerkin, turvetuotantoon soveltuvan alueen (tu-2), luonnonsuojelualueen (SL-1) sekä moottorikelkkailureitin tai -uran. Reitit päättyvät ohjeellisen 400 kV pääsähköjohdon merkinnälle.

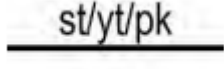
Pohjois-Pohjanmaan yhdistelmäkaavakartan merkinnät tuulivoima-alueen lähiympäristössä

POHJOIS-POHJANMAAN 1.–3. VAIHEMAAKUNTAKAAVAT	
	PORONHOITOALUE (3.vmkk) Suunnittelumääräys: Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeitä alueet, kuten erotus- ja ruokintapaikat sekä pyyntiaidat. Valtion maiden käytön osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan kanssa. (3.vmkk)
	PORONHOIDON KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ KOHDE TAI AITA (3.vmkk) Merkinnällä osoitetaan poronhoidon kannalta erityisen tärkeitä kohteita tai aitoja. Suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa on turvattava poronhoidolle merkittävien rakenteiden ja alueiden säilyminen. (3.vmkk)
	PÄÄSÄHKÖJOHDON YHTEYSTARVE (1. ja 3.vmkk) Merkinnällä on osoitettu sähköverkon pitkän aikavälin kehittämistarpeet sekä kaavan laatimisvaiheessa toteutumiseltaan epävarmojen tuulivoima-alueiden sähkönsiirtoyhteydet. Suunnittelumääräys: Pyhäjoen Hanhikiven ydinvoimalaitoksen kantaverkon lähiliityntää suunniteltaessa tulee linjauksen suuntauksella ja teknisin ratkaisuin huolehtia, että voimajohtoyhteys ei aiheuta merkittävästi heikentäviä vaikutuksia linjauksen läheisyydessä sijaitsevan Natura 2000-verkostoon kuuluvan alueen linnustolle
	OHJEELLINEN PÄÄSÄHKÖJOHTO 400 kV (1. ja 3.vmkk) Merkinnällä osoitetut linjaukset perustuvat tuulivoimahankkeiden YVA-selvityksiin tai muihin riittäviksi arvioituihin selvityksiin, joissa voimajohton reitti on varmistettu pääpiirteissään toteuttamiskelpoiseksi, mutta voi vaatia vielä mahdollisia pieniä muutoksia.
	PÄÄSÄHKÖJOHTO 400 kV JA 220 kV (1. ja 3.vmkk)

EO-tu	TURVETUOTANTOALUE (I. ja 3.vmkk) Merkinnällä osoitetaan turvetuotantoalueita, joilla on turpeen ottotoimintaa tai joilla on voimassa oleva ympäristölupa turvetuotantoa varten.
tu-1 tu-1	TURVETUOTANTOON SOVELTUVA ALUE (tu-1) (I. ja 3.vmkk) Merkinnällä osoitetaan turvetuotantoon soveltuvia suoalueita. Suunnittelumääräykset: Alueen käyttöönoton suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset asutukseen ja kulttuuriympäristöön, tuotantoalueiden yhteisvaikutus vesistöihin sekä poronhoitoalueella turvattava poronhoidon edellytykset. Turvetuotantoalueiden jälkikäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon alueiden ominaisuudet, paikalliset maankäyttötarpeet ja suoluonnon tila ja pyrittävä käyttöön, jonka aiheuttama vesistökuormitus ei vaikeuta vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden toteutumista. Jälkikäytön suunnittelussa tulee pyrkiä edistämään maatalouskäyttöä sellaisilla alueilla, joilla on maatalousmaan tarvetta, kuitenkin poronhoitoalueella tulee välttää alueiden ottamista maatalouskäyttöön. Alla lueteltujen soiden turvetuotanto on suunniteltava varmistaen, ettei nimettyjen purojen luonnontilaan voi aiheutua merkittäviä haitallisia vaikutuksia (I.vmkk): Suon nimi ja valuma-alue: Pikkujoki tai puro Aittosuo, 60.064 Aitto-oja Jaalangansuo, 60.074 Jaalankajoki Lavasuo-Alavuotto, 60.035 Haaraoja Mantilansuo W, 60.036 Leipioja Murtosuo, 60.063 Juurikkaoja Pahasuo, 60.074 Jaalankajoki Pyörösuo, 60.026 Vuotonoja
tu-2 tu-2	TURVETUOTANTOON SOVELTUVA ALUE (tu-2) (I. ja 3.vmkk) Merkinnällä osoitetaan suoalueita, jotka soveltuvat pääosin turvetuotantoon. Suunnittelumääräykset: Alueen käyttöönoton suunnittelussa on otettava huomioon luonnonarvot, vaikutukset asutukseen ja kulttuuriympäristöön, tuotantoalueiden yhteisvaikutus vesistöihin sekä poronhoitoalueella turvattava poronhoidon edellytykset. Turvetuotantoalueiden jälkikäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon alueiden ominaisuudet, paikalliset maankäyttötarpeet ja suoluonnon tila ja pyrittävä käyttöön, jonka aiheuttama vesistökuormitus ei vaikeuta vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden toteutumista. Jälkikäytön suunnittelussa tulee pyrkiä edistämään maatalouskäyttöä sellaisilla alueilla, joilla on maatalousmaan tarvetta, kuitenkin poronhoitoalueella tulee välttää alueiden ottamista maatalouskäyttöön. Alla mainitun suon turvetuotanto on suunniteltava varmistaen, ettei nimettyjen purojen luonnontilaan voi aiheutua merkittäviä haitallisia vaikutuksia (I.vmkk): Suon nimi ja valuma-alue Leipsisuo-Kapustasuo, 60.036 Pikkujoki tai puro Leipioja
	LUONNONSUOJELUALUE (I. ja 3.vmkk) Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltaviksi tarkoitettuja alueita.

  	Suunnittelumääräys: Alueen ja sen ympäristön maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa siten, ettei vaaranneta alueen suojelun tarkoitusta, vaan pyritään edistämään alueen luonnon monimuotoisuuden sekä alueiden välisten ekologisten yhteyksien säilymistä. Rakennuslupahakemuksesta tulee pyytää MRL 133 § mukainen elinkeino-liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto. Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltaviksi tarkoitettuja suoalueita. Alueella on voimassa MRL 33 § mukainen rakentamisrajoitus. Suojelumääräys: Alueella ei saa ryhtyä sellaisiin suon vesitaloutta muuttaviin toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Suojelumääräys on voimassa, kunnes suojelualue perustetaan, kuitenkin enintään 5 vuotta I. vaihemaakuntakaavan lainvoimaiseksi tulosta. Määräys ei koske alueellisesti tärkeää pohjavedenhankintaa.
	NATURA 2000 -VERKOSTOON KUULUVA ALUE (I. ja 3.vmkk) Merkinnällä osoitetaan valtioneuvoston päätösten mukaiset Natura 2000 -verkoston alueet.
	LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE (3.vmkk) Merkinnällä osoitetaan suojelualueiden ulkopuolella olevia tärkeitä lintualueita sekä muita luontoarvoiltaan merkittäviä alueita. Suunnittelumääräys: Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee ottaa huomioon luonnon monimuotoisuuteen liittyvät arvot ja niiden säilymisen edistäminen. Alueen maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa niin, että edistetään alueen monimuotoisuuden säilymistä. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee varmistaa, että suunniteltu maankäyttö ei vaaranna linnuston ja kasvien elinoloja. (Hanhikivikaava)
 	LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA TÄRKEÄ SUO-ALUE (1.vmkk) Merkinnällä osoitetaan sellaisia suoalueita, joilla osassa suoaluetta on todettu olevan maakunnallisesti merkittäviä luontoarvoja. Suunnittelumääräys: Alueen maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa niin, että otetaan huomioon alueen luontoarvot.
	MAAKUNNALLISESTI ARVOKAS RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ (2. ja 3.vmkk) Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti arvokkaat aluemaaiset rakennetut kulttuuriympäristöt ja tieosuudet. Osa kohteista ei näy kaavakartalla; luettelo kaikista maakunnallisesti arvokkaista rakennetuista kulttuuriympäristöistä ja -kohteista on esitetty 2. vaihemaakuntakaavan selostuksen liitteissä 4 ja 5 sekä 3. vaihemaakuntakaavan selostuksen liitteessä 5 a. Suunnittelumääräykset: Alueiden käytön suunnittelussa tulee edistää kulttuuriympäristön maakunnallisten arvojen säilymistä. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa on otettava huomioon rakennettujen kulttuuriympäristöjen kokonaisuudet ja ominaispiirteet. Suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015 -selvitykseen kirjattuihin arvoihin ja ominaispiirteisiin.

	MUINAISMUISTOKOHDE (2.vmkk) Merkinnällä osoitetaan muinaismuistolailalla (295/63) rauhoitetut kiinteät muinaisjäännökset. Suunnittelumääräys: Kohdetta koskevista maankäytön suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.
	MINERAALIVARANTOALUE (3.vmkk) Merkinnällä osoitetaan sellaisia vyöhykkeitä, joissa on todettu merkittäviä malmi- ja mineraalivarantoja. Lisämerkinnällä -I osoitetulla mineraalipotentialivyöhykkeellä on erityistä yhteensovittamisen tarvetta esimerkiksi asumisen, matkailun tai muun merkittävän alueellisen erityispiirteen kanssa. Kehittämisperiaatteet: Mikäli alueen mineraalivarojen hyödyntämistä edistetään, sovitetaan toiminta yhteen muun maankäytön kanssa ja otetaan huomioon mineraalivarojen hyödyntämisen ympäristövaikutukset sekä alueiden erityispiirteet.
	KYLÄ (2. ja 3.vmkk) Merkinnällä osoitetaan maaseutuasuutuksen kannalta tärkeitä kyläkeskuksia, jotka ovat toimintapohjaltaan vahvoja, aluerakenteen tai ympäristötekijöiden kannalta tärkeitä tai sijaitsevat taajaman läheisyydessä. Suunnittelumääräykset: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa kyläkeskuk- sen asemaa on pyrittävä vahvistamaan sovittamalla yhteen asumisen, alku- tuotannon ja muun elinkeinotoiminnan tarpeet sekä kehittämällä kylän ydinaluetta toiminnallisesti, kyläkuvallisesti ja liikennejärjestelyiltään selke- ästi hahmottuvaksi kohtaamispaikaksi. Uudisrakentaminen on pyrittävä sijoittamaan siten, että se sijoittuu palve- lujen kannalta edullisesti olevan kyläasuutuksen sekä tie- ja tietoliikenneyh- teyksien läheisyyteen. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakentamisen sopeuttamiseen kyläkokonaisuuteen ja -ympäristöön, vesi- huollon järjestämiseen ja hyvien peltoalueiden säilyttämiseen maatalous- käytössä.
	ARVOKAS HARJUALUE (3.vmkk) Merkinnällä osoitetaan valtioneuvoston hyväksymän valtakunnallisen harju- jensuojeluohjelman mukaiset harjalueet ja muut vähintään seudullisesti arvokkaat harjalueet. Suunnittelumääräys: Alueen maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa niin, ettei maisemakuvaa turmella, luonnon merkittäviä kauneusarvoja, erikoisia luonnonesiintymiä tai muinaisjäännöksiä tuhota eikä luonnonoloissa aiheu- teta huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia.
	MAA- JA METSÄTALOUSVALTAISEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YM- PÄRISTÖARVOJA (3.vmkk) Merkinnällä osoitetaan Natura 2000-verkos- toon sisältyviä alueita, joiden ympäristöarvojen turvaaminen on tarkoitus toteuttaa metsälain nojalla.

	POHJAVESIALUE (3.vmkk) Merkinnällä osoitetaan yhdyskuntien vedenhankintaa varten tärkeät (I luokka / I-luokka) ja vedenhankintaan soveltuvat (II luokka) / muut vedenhankintakäyttöön soveltuvat (2-luokka) pohjavesialueet. Suunnittelumääräykset: Pohjavesien pilaantumis- ja muuttumisriskejä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle tärkeistä ja vedenhankintaan soveltuvista pohjavesialueista tai riskien syntyminen on estettävä riittävin vesiensuojelutoimenpitein. Alueella tulee huolehtia pohjavesien suojelun ja maa-ainesten ottotarpeiden yhteensovittamisesta.
	TÄRKEÄ POHJAVESIVYÖHYKE (3.vmkk) Merkinnällä osoitetaan laajoja, useista pohjavesialueista muodostuvia vyöhykkeitä, jotka soveltuvat pohjaveden ottamiseen maakunnallista tai seudullista tarvetta varten.
	SEUTUTIE, YHDYSTIE TAI PÄÄKATU (I. ja 3.vmkk) Merkinnällä osoitetaan liikennejärjestelmän kokonaisuuden kannalta merkittävät seututiet, yhdystiet tai pääkadut.

5.4. Valmisteilla olevat maakuntakaavat

Pohjois-Pohjanmaalla on vireillä Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava. Sen laatiminen aloitettiin syksyllä 2021, ja sen oli määrä valmistua vuoden 2024 aikana, mutta julkisen ehdotusvaiheen runsaan palautteen takia hyväksymiskäsittely siirtyi keväälle 2025. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 5.5.2025 (§ 59) esittää Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan hyväksymistä maakuntavaltuuston kokouksessa 27.5.2025, missä kaavaehdotus hyväksyttiin (§5). Energiavaihemaakuntakaavan hyväksymispäätös saa lainvoiman, jollei hyväksymispäätöksestä ole valitettu määräaikana, tai kun oikeus on tehnyt ratkaisut valituksista kaavan hyväksi. Kaava kuulutetaan astumaan voimaan, kun sen hyväksymispäätös on lainvoimainen.

Vaihemaakuntakaava käsittelee koko maakunnan alueidenkäyttöä ja sen pääteemat ovat:

- Energiantuotanto, varastointi ja siirto (TUULI-hanke ja EMMI-hanke, maa- ja merituulivoima, vetytalous, aurinkovoima, sähkönsiirto)
- Viherrakenne ja ekosysteemipalveluiden tarkastelu (TUULI-hanke, Natura 2000-verkostoon kohdistuvien riskien tunnistaminen, 6/2024 ja selvityksen päivitys, 2/2025, PPL)
- Aluerakenne ja saavutettavuus (kansallinen alueidenkäytön kehityskuvatyö ja maakunnallinen aluerakennetyö)
- Liikennejärjestelmä ja logistiikka-alueet (valtakunnallinen, maakunnallinen ja seudullinen liikennejärjestelmätyö, liikennepuolen suunnitelmat ja selvitykset, infrahankkeet, edunvalvonta, Oulun seudun Kehityskuva 2030+)
- Energiamurroksen vaikutukset maankäytön suunnitteluun ja ilmastovaikutusten arvioinnin kehittäminen (Energiamurros ja maankäytön ilmastovaikutusten arviointi Pohjois-Pohjanmaalla EMMI-hanke on Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelma 2022–2025 Kestävästi kasvava Pohjois-Pohjanmaa-teeman kärkihanke)

Kaavaehdotuksessa on annettu tuulivoimaa koskevia yleisiä suunnittelumääräyksiä:

”TUULIVOIMALOIDEN RAKENTAMINEN

Yleisiä suunnittelumääräyksiä:

Nämä yleiset suunnittelumääräykset koskevat kaikkea teollisen kokoluokan tuulivoimarakentamista maakunnassa. Maakuntakaavassa osoitettujen seudullisesti merkittävien tuulivoimala-alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulipuistoja, jotka eivät ole merkitykseltään seudullisia. Pohjois-Pohjanmaalla seudullisesti merkittävän tuulivoiman kokonaisuus on vähintään kymmenen voimalaa käsittävä tuulivoimahanke. Seudullista kokoa pienemmät, lähekkäin sijoittuvat alueet voivat muodostaa yhdessä seudullisesti merkittävän kokonaisuuden.

Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alue (tv-1 ja tv-2) on erityisominaisuutta kuvaava merkintä, joka mahdollistaa tarkemman suunnittelun, ei tarkka aluerajaus. Kuntakaavoituksessa tuulivoimaloiden alue täsmentyy tarkempien, voimalakohtaisten selvitysten ja vaikutusten arvioinnin perusteella maakuntakaavan tv-alueeseen tukeutuen. Vaikutusten arvioinnissa on huomioitava viimeisin selvitystieto mukaan lukien valtakunnalliset ja maakunnalliset selvitykset sekä Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan tuulivoima-alueiden kohdekuvaukset (kaavaselostuksen liite 2). Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon myös muut lähialueiden energia- ja voimalinjahankkeet ja hankkeiden yhteisvaikutukset. Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää.

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa voimalat tulee sijoittaa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden ja merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen, mukaan lukien vedenalainen kulttuuriperintö ja muinaismuistolaila rauhoitettujen kiinteiden muinaisjäännösten ulkopuolelle. Maakuntakaavan luo-alueet, luonnonsuojelu- ja pohjavesialueet, Natura 2000 -verkoston ja harjajensuojeluohjelman alueet sekä merkittävät virkistysalueet eivät sovellu tuulivoimarakentamiseen. Maisemallisesti herkällä Oulujärven ranta-alueella teollisen kokoluokan tuulivoimalat tulee sijoittaa vähintään 5 km etäisyydelle Oulujärven ranta-alueesta maisemavaikutusten vähentämiseksi.

Seudullisesti merkittävä tuulivoimarakentaminen tulee sijoittaa ensisijaisesti maakuntakaavassa osoitetuille tuulivoimaloiden alueille. Tapauskohtaisesti voidaan harkita tuulivoimaloiden sijoittamista myös muille alueille, mikäli selvityksillä ja vaikutusten arvioinnilla voidaan varmistua siitä, ettei alue yksin tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa merkittävästi lisää tuulivoimarakentamisesta aiheutuvia haitallisia yhteisvaikutuksia muihin elinkeinoihin, asutukseen, luontoympäristöön, tuulivoimalle herkille lajeille, Natura 2000 -verkostoon sekä ekologisen verkoston ja sen ydinalueiden säilymiseen tai muuhun ympäristöön. Laajamittaista tuulienergiatuotantoa suunniteltaessa on huolehdittava siitä, että tärkeiden alueiden arvot säilyvät ja merkittävien haitallisten vaikutusten syntyminen ehkäistään. Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei asutukselle aiheudu merkittäviä melu- ja väikevaikutuksia ja että arvokkaiden kulttuuriympäristöjen arvot säilyvät.

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on arvioitava tuulivoimahankkeen vaikutukset vaikutusalueella sijaitseviin Natura-alueisiin ja varmistaa ettei hankkeesta aiheudu erikseen ja yhdessä jo toteutuneiden tuulivoima-alueiden ja vireillä olevien muiden tuulivoima-alueiden kanssa Natura-alueen suojeluperusteena olevalle lajistolle tai luontotyyppille merkittäviä haitallisia vaikutuksia. Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava valtakunnallisten ja maakunnallisten ekologisten yhteyksien säilyminen eheinä ja toimivina.

Tuulivoimalat tulee lähtökohtaisesti sijoittaa maakotkan ydinreviirien ja linnuston kannalta tärkeiden alueiden ulkopuolelle (IBA, FINIBA ja MAALI-alueet). Tapauskohtaisesti voidaan harkita tuulivoimarakentamista myös näille alueille, mikäli voidaan varmistua siitä, ettei tuulivoimarakentaminen yksin tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa heikennä linnustoarvoja. Muuttolinnustoon kohdistuvien yhteisvaikutusten ehkäisemiseksi voimalat tulee sijoittaa ensisijaisesti Pohjois-Pohjanmaan rannikon päämuuttoreitin (PPL 2021) ja linnuston tärkeiden levähtämisalueiden ulkopuolelle. Tuulivoima-alueiden tarkemmassa suunnittelussa tulee turvata riittävä etäisyys metsäpeurojen esiintymis- ja vasomisalueisiin sekä turvata niiden väliset ekologiset yhteydet. Tuulivoimalle herkkien lajien osalta on käytettävä viimeisintä saatavilla olevaa valtakunnallista ja alueellista selvitystietoa.

Poronhoitoalueella tulee turvata poronhoidon edellytykset, myös tuulivoimatuotannon edellyttämien voimalinjojen suunnittelun ja toteuttamisen yhteydessä.

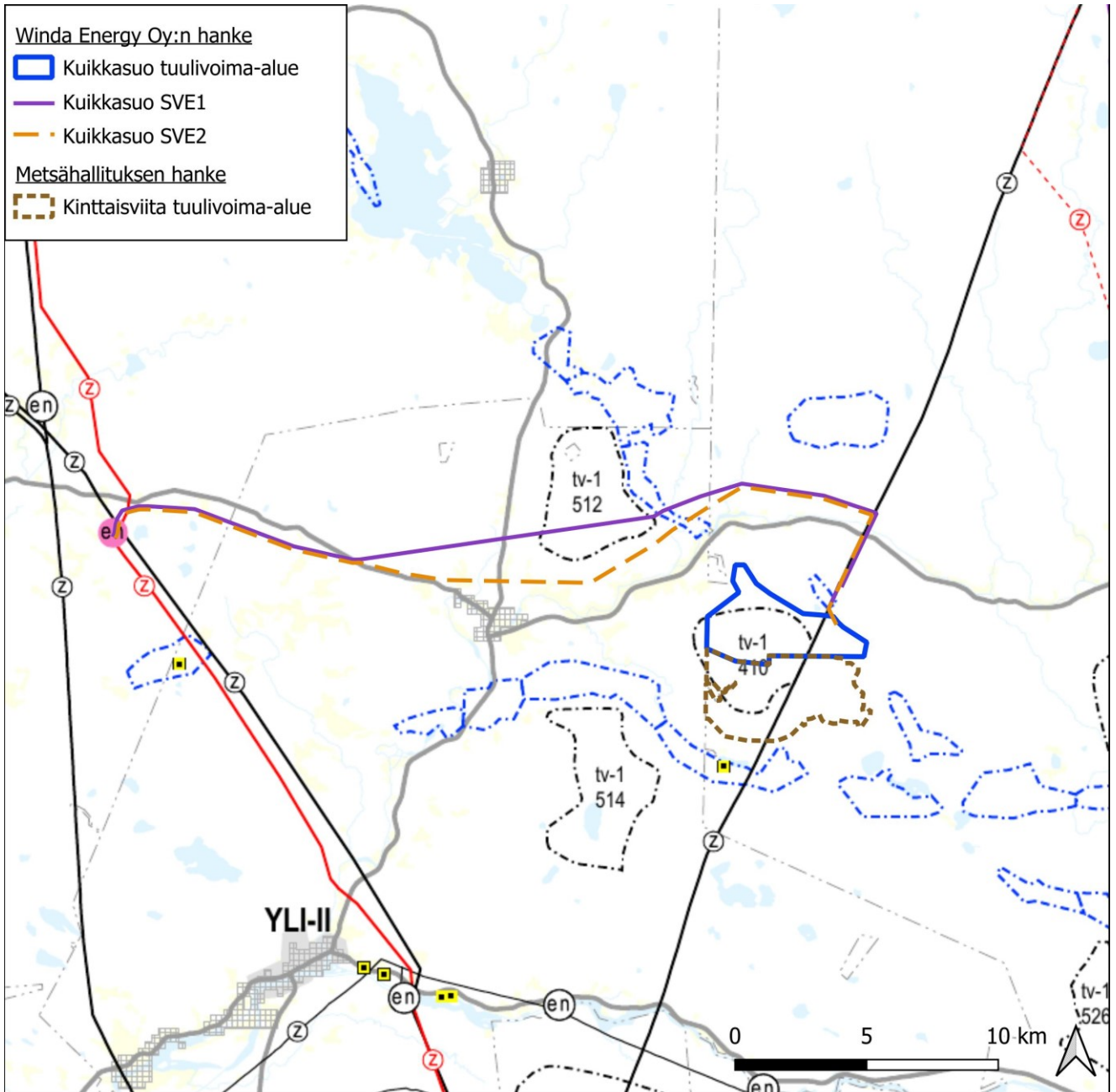
Tuulivoiman vesistövaikutuksiin, etenkin vesistökuormituksen riskin riittävään huomioiseen happamien sulfaattimaiden ja mustaliuskeiden esiintymisalueilla, on kiinnitettävä tarkemmassa suunnittelussa erityistä huomiota. Tuulivoimahankkeiden suunnittelussa ja hankekohtaisissa vaikutusten arvioinneissa tulee huomioida valuma-alueiden muutosten ja

vedenpidätyskyvyn muutokset, joista helposti muodostuu ennakoimattomia kerrannaisvaikutuksia runsaan tuulivoimarakentamisen alueilla. Lisäksi tuulivoima- ja voimajohtorakentamisen on huomioitava virtavesieliösten vapaan liikkumisen turvaaminen tiestörakentamisessa, eroosioherkkyyden huomioiminen virtaamia äärevöitettäessä sekä rantavyöhykkeen olosuhteiden ja pienten virtavesien olosuhteiden turvaaminen. Lisäksi vaikutusten arvioinnissa on huomioitava yhteisvaikutukset muiden suuresti maankäyttöä muuttavien hankkeiden kanssa.

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on otettava huomioon lentoliikenteestä, liikenneväylistä, meripelastustoiminnasta, merenkulun tutka- ja radiojärjestelmistä ja muusta toiminnasta johtuvat rajoitteet voimaloiden koolle ja sijoittelulle sekä selvittävä tuulivoimaloiden toteutumisen ja rakentamisaikaisten kuljetusten vaikutukset kansallisesti ja kansainvälisesti. Ilmatieteen laitoksen säätutkien osalta vaikutusarviointi on tehtävä myös yli 20 kilometrin etäisyydellä sijaitseviin tuulivoima-alueisiin, jos ne sijaitsevat alle 10 kilometrin etäisyydellä 20 kilometrin etäisyysrajan sisäpuolella olevista tuulivoima-alueista. Tarvittaessa on neuvoteltava mahdollisuudesta järjestää kompensatiomittausasemia laajojen tuulivoima-alueiden yhteyteen (noin yli 10 voimalaa tai alue yli 20 km²).

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on kuultava puolustusvoimia. Suunnittelussa tulee turvata puolustusvoimien toimintaedellytykset sekä ottaa erityisesti huomioon puolustusvoimien toiminnasta, kuten sensori- ja tietoliikennejärjestelmien turvaamisesta johtuvat rajoitteet. Yli 50 metriä (kokonaiskorkeus maanpinnasta) korkeiden tuulivoimaloiden rakentamisesta tulee pyytää lausunto puolustusvoimien Pääesikunnalta. Tuulivoimaloita ei saa rakentaa alle 4 kilometrin etäisyydelle puolustusvoimien alueista eikä alle 12 kilometrin etäisyydellä varalaskupaikoista.

Lähekkäin sijoittuvien tuulivoimala-alueiden liittäminen sähköverkkoon on ensisijaisesti keskitettävä samaan tai olemassa olevaan johtokäytävään ja yhteispylväisiin. Suunnittelua on tehtävä mahdollisimman varhaisessa hankevaiheessa yhteistyössä muiden energiantuotannon hanketoimijoiden, kuntien, viranomaisten sekä kanta- ja alueverkkoyhtiöiden kanssa. Lisäksi on arvioitava sähkönsiirron yhteisvaikutukset muiden voimajohtohankkeiden kanssa sekä maalla että merellä.”

Tulostettu 16/04/2025, EK.
Lähde: Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaiheakuntakaava: Pohjois-Pohjanmaan liitto
Pohjakartta @ Maanmittauslaitos

Kuva 7. Kuikkasuo hankkeen sijoittuminen vireillä olevan energia- ja ilmastovaiheakuntakaavan ehdotuksessa.

Energia- ja ilmastovaiheakuntakaavan ehdotuksessa kaava-alue sijoittuu suurelta osin tuulivoima-alueeksi merkitylle alueelle (tv-I, 410 Kuikkasuo). SVEI reitille sijoittuva Pikku-Polvisuon turpeentuotantoalue on merkitty tuulivoima-alueeksi (tv-I, 512 Kynkäänlatvasuo). Sähköaseman läheisyydessä olevat voimajohtolinjat ovat jo olemassa olevia ja ohjeelliset pääjohdot merkitty uusiksi pääjohdoiksi. Muilta osin kaavassa ei ole hanketta koskevia muutoksia nykyisiin voimassa oleviin kaavoihin verrattuna.

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa Kuikkasuon hankealueella ja sen läheisyydessä olevat kaavamerkinnot ja -määräykset.

tv-1 301	TUULIVOIMALOIDEN ALUE Merkinnällä osoitetaan maa-alueita, jotka soveltuvat merkitykseltään seudullisten tuulivoimala-alueiden rakentamiseen. Alueella ei ole voimassa alueidenkäyttölain 33 § mukaista rakentamisrajoitusta. Luku merkinnän yhteydessä viittaa kaavaselostuksen alueluetteloon. Suunnittelumääräykset: Alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset asutukseen, maisemaan, linnustoon, luontoon ja kulttuuriympäristöön sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon myös muut lähialueiden tuulivoimahankkeet ja yhteisvaikutukset. Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei asutukselle aiheudu merkittäviä melu- ja välkevaikutuksia ja että valtakunnallisten kulttuuriympäristöjen arvot säilyvät. Lisäksi tulee ottaa huomioon lentoliikenteestä, liikenneväylistä ja tutkajärjestelmistä johtuvat rajoitteet voimaloiden koolle ja sijoittelulle sekä selvitettävä tuulivoimaloiden vaikutukset puolustusvoimien toimintaan. Poronhoitoalueella tulee turvata poronhoidon edellytykset.
■	VALTAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄ ARKEOLOGINEN ALUE Merkinnällä osoitetaan valtioneuvoston päätöksen 7.11.2024 mukaiset valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset alueet (VARK 2024). Alueilla on yksi tai useampi muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinainen jäänne. Suunnittelumääräys: Alueiden käytön suunnittelussa tulee edistää valtakunnallisesti merkittävien arkeologisten kohteiden säilymistä. Suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota VARK inventoinnissa todettuihin arvoihin ja ominaispiirteisiin. Aluetta koskevasta maankäytön suunnittelusta on pyydettävä alueellisen vastuumuseon lausunto. Kohteisiin liittyvistä lupa-asioista vastaa aina Museovirasto.
en	ENERGIAHUOLLON ALUE Merkinnällä osoitetaan maakunnan energihuollon kannalta tärkeät voimat ja suurmuuntamoiden alueet. Suunnittelumääräys: Vesivoimalaitosten yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon vaelluskalojen nousuesteen poistamiseksi tarvittavan kalatien rakentaminen. Uusien kantaverkon liittytäpisteiden sijainnin suunnittelussa ja vaikutusten arvioinnissa on otettava teknistaloudellisten seikkojen lisäksi huomioon myös sähköasemalle tulevaisuudessa liittyvien voimajohtojen kokonaisvaikutukset yhteistyössä viranomaisten kanssa.
(en)	ENERGIAHUOLLON ALUE (pohjakarttamerkintä) Lainvoimaisissa maakuntakaavoissa osoitetut maakunnan energihuollon kannalta tärkeät voimat ja suurmuuntamoiden alueet.

	UUSI VOIMAJOHTO 400 kV Merkinnällä osoitetaan voimajohtohankkeiden YVA-menettelyn perusteella valitut linjaukset tai muutoin rakentamisen edellytykset täyttävät voimajohtojen linjaukset (ei edellytä yleissuunnittelua tai lunastuslupavaihetta). Merkintää koskee alueidenkäyttölain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.
	PÄÄSÄHKÖJOHTO 400 kV JA 220 kV VOIMAJOHTO 400 kV ja 220 kV Merkinnällä osoitetaan toteutetut voimajohdot, joita koskee alueidenkäyttölain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.
	VOIMAJOHTO 110 kV Merkinnällä osoitetaan toteutetut voimajohdot, joita koskee alueidenkäyttölain 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.
	POHJAVESIALUE Merkinnällä osoitetaan yhdyskuntien vedenhankintaa varten tärkeät (1-luokka) ja muut vedenhankintakäyttöön soveltuvat (2-luokka) pohjavesialueet sekä sekä pohjavesialueet (1E, 2E ja E), joiden pohjavedestä pinta-vesi- tai maaekosysteemit ovat suoraan riippuvaisia. Tarkemmat tiedot pohjavesialueista on esitetty PohjoisPohjanmaan energia- ja ilmastovaihe-maakuntakaavan selostuksen liitteessä 3 Suunnittelumääräykset: Suunnitelmissa ja toimenpiteissä alueella on otettava huomioon pohjaveden suojelu siten, että sen käyttömahdollisuuksia, laatua tai riittävyttä ei vaaranneta. Alueella tulee huolehtia pohjavesien suojelun ja maa-ainesten ottotarpeiden yhteensovittamisesta. Pohjavesien pilaantumis- ja muuttumisriskejä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle tärkeistä ja vedenhankintaan soveltuvista pohjavesialueista tai riskien syntyminen on estettävä riittävän vesiensuojelutoimenpitein. Vesiensuojeluviranomaisille on varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen maankäytön muutoksia suunniteltaessa ja toteutettaessa.

5.5. Yleiskaava

Kaava-alueella ei ole voimassa yleiskaavoja, mutta se rajautuu länsipuolelta Oulun kaupungin alueella voimassa olevaan Uuden Oulun yleiskaavaan. Kuikkasuon tuulivoima-alueen viereiset alueet ovat yleiskaavassa merkitty maaseutukehittämisvyöhykkeeksi sekä turvetuotantoalueeksi (EO-tu). Pudasjärven kaupungissa lähimmät yleiskaava-alueet sijoittuvat noin 25 kilometrin päähän Livojoen ja Lijoen varsille.

Sähkönsiirtoreittivaihtoehdot SVE1 ja SVE2 sijoittuvat Pudasjärven ja Oulun kaupunkien sekä lin kunnan alueelle. Pudasjärven kaupungissa sähkönsiirtoreittivaihtoehdot SVE1 ja SVE2 eivät sijoitu yleiskaava-alueille. Oulun kaupungin alueella sähkönsiirtoreittivaihtoehdot SVE1 ja SVE2 sijoittuvat Uuden Oulun yleiskaavan alueelle. Molemmat reittivaihtoehdot sijoittuvat maaseutukehittämisvyöhykkeelle sekä poronhoitoalueelle ja kulkevat pohjavesialueen poikki. Tannilan kylän länsipuolella reitit kulkevat tien 855 läheisyydessä, ylittävät ohjeellisen voimajohtolinjan merkinnän ja jatkavat lin kunnan puolelle. SVE1 kulkee Uuden Oulun yleiskaavassa lisäksi turvetuotantoalueen (EO-tu) poikki. SVE2 sivuaa Siuruanjoen osayleiskaavaa II (itäosa) sekä kulkee noin 3 kilometriä Siuruanjoen osayleiskaavan alueella (etelä- ja pohjoisosa) pohjoisrajan tuntumassa. Siuruanjoen osayleiskaavan alueella SVE2 sijoittuu maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M), maa- ja metsätalousalueelle

(MT) sekä maisemallisesti merkittävälle alueelle (MU). lin kunnassa sähkönsiirtoreitit eivät sijoitu yleiskaava-alueille.

Vireillä olevat yleis- ja osayleiskaavahankkeet kaavahankkeen lähialueilla

Pudasjärven kaavoitustilannetta on esitelty Pudasjärven kaavoituskatsauksessa 2025. Pudasjärvellä on useita vireillä ja suunnitteilla olevia tuulivoimaosayleiskaavoja. Pudasjärvellä on tällä hetkellä vireillä Kivarin ja Pärjän Yhteistuuli-tuulivoimahankkeen osayleiskaavat, Aittovaaran tuulivoimaosayleiskaava, sekä Joutensuon tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaava. Kuikkasuon hankkeen lisäksi Pudasjärvellä on suunnitteilla Pukasuon tuulivoimaosayleiskaava, Puka-Ahon tuulivoimaosayleis-kaava sekä Kinttaisviidan tuulivoimaosayleiskaava.

Oulun kaupungissa sähkönsiirtoreittivaihtoehtojen SVE1 ja SVE2 alueilla on vireillä yleiskaavahankkeita. Koko Oulun kaupungin alueella on vireillä Kulttuuriympäristön teemayleiskaava, joka tarkoittaa Uuden Oulun yleiskaavaa. Tarkennuksessa päivitetään maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt sekä ajantasaistetaan paikallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt. Esiin nostetaan myös modernin rakennuskannan arvot. Kaavaehdotus on ollut nähtävillä keväällä 2024 ja on nyt edennyt hyväksymisvaiheeseen. Kaavaehdotuksessa molempien sähkönsiirtoreittivaihtoehtojen SVE1 ja SVE2 välittömään läheisyyteen on Tannilan kylän länsipuolelle tien 855 varrelle lisätty muinaismuistokohteiden/-alueiden merkinnät. Tannilan kylän alueelle on lisäksi lisätty kolme maakunnallisesti arvokasta rakennetun kulttuuriympäristön kohdetta lähimmillään noin 1 kilometrin etäisyydelle sähkönsiirtoreittivaihtoehdosta SVE2. Muilta osin vireillä olevassa teemayleiskaavassa ei ole hankkeeseen liittyen muutoksia voimassa olevaan Uuden Oulun yleiskaavaan verrattuna.

Oulun kaupungin alueella on lisäksi 24.5.2022 vireille tulleet Kynkänsuon tuuli- ja aurinkovoima-alueen osayleiskaava sekä Yli-lin Tannilan tuuli- ja aurinkovoima-alueen osayleiskaava. Sähkönsiirtoreittivaihtoehto SVE1 kulkee molempien osayleiskaava-alueiden poikki. Sähkönsiirtoreittivaihto SVE2 kulkee Yli-lin Tannilan tuuli- ja aurinkovoimaosayleiskaava-alueen poikki. Molemmat kaavat ovat valmisteluvaiheessa.

lin kaupungissa on vireillä lin strateginen yleiskaava 2040. Koko kuntaan laadittavan yleiskaavan tavoitteena on ohjata kunnan maankäytön suuria linjoja ja tukea kunnan strategisia tavoitteita. Strateginen yleiskaava täydentää vuonna 2022 hyväksyttyä lin kuntastrategiaa 2030. Tavoitteena on muodostaa yhteinen näkemys siitä, mihin suuntaan kuntaa halutaan kehittää. Kaavassa tarkasteltavia aihealueita ovat muun muassa yhdyskuntarakenne, luonto ja luonnonsuojelu, maisema ja kulttuuriympäristö, elinkeinoelämän toimintaedellytykset sekä virkistys. Kaavan laadinnassa hyödynnetään olemassa olevia aineistoja ja selvityksiä. Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä syksyllä 2019. Kesäkuussa 2020 on valmistunut kaavaan taustaselvitykseksi tuulivoimaselvitys. Kunnanhallitus on 18.11.2024 hyväksynyt kaavaehdotuksen. Kuikkasuon tuulivoimahankkeen sähkönsiirtoreittivaihtoehdot sijoittuvat kaavaehdotuksessa pääosin alueille, joilla ei ole kaavamerkintöjä. Reittivaihtoehdot ylittävät moottorikelkkareitin, sivuavat luonnonsuojelualueita ja päättyvät Hervan sähköaseman alueelle sekä uuden voimajohtolinjan alueelle. Uusi voimajohto on Fingridin Pyhänselkä-Keminmaa 400 kV+110kV -voimajohto, joka on keskeisin lin kunnan alueelle tällä hetkellä suunnitteilla olevista uusista voimajohtohankkeista. Hanke on osa Suomen ja Ruotsin välistä kolmatta vaihtosähköyhteyttä. Hanketta koskeva ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) päättyi tammikuussa 2019.

5.6. Asemakaavat

Tuulivoima-alueella ei ole voimassa olevia asemakaavoja. Pudasjärven kaavoituskatsauksen 2025 mukaan tuulivoima-alueella ei ole vireillä eikä suunnitteilla kaavahankkeita. Lähimmät asemakaava-alueet Pudasjärven kaupungin alueella sijaitsevat noin 36 kilometrin päässä Pudasjärven taajama-alueella.

Sähkönsiirtoreittivaihtoehdoilla ei ole Pudasjärven ja Oulun kaupunkien eikä lin kunnan alueella voimassa tai vireillä olevia asemakaavoja.

5.7. Maa-alueiden ja kiinteistöjen omistus

Tuulivoima-alueen suunnitellut tuulivoimalat (turbiinit), sähkönsiirtoreitit ja huoltotiet sijoittuvat yksityisten maanomistajien omistamille kiinteistöille ja osittain valtion maille. Hankkeesta vastaava sopii maankäytöstä ja vuokrauksesta alueiden omistajien kanssa.

5.8. Aikaisemmin laaditut selvitykset

Kuikkasuon hankealueen luontotyyppejä, linnustoa ja muuta arvokasta lajistoa on selvitetty vuonna 2023 Faunatica Oy:n toimesta, hankkeesta vastaavaan Winda Energy Oy:n toimeksiannosta.

Tehtyjen selvitysten tulokset ja menetelmät on kuvattu tarkemmin YVA-ohjelmassa.

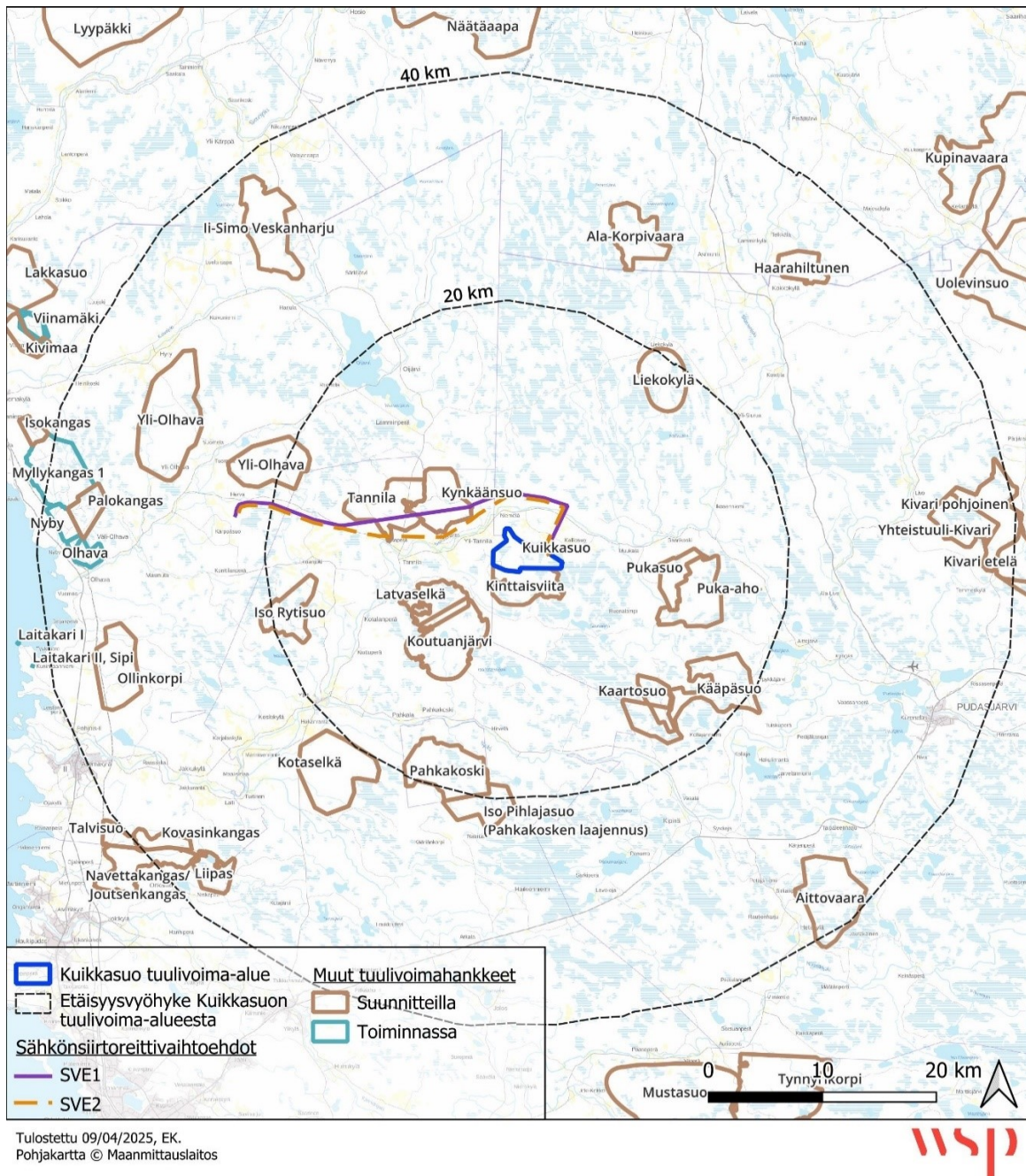
5.9. Liittyminen muihin hankkeisiin ja suunnitelmiin

Kuikkasuon hankealueen läheisyydessä sijaitsee useita tuulivoimahankkeita, jotka on esitetty seuraavassa taulukossa ja kartassa.

Taulukko 2 Lähialueen muut tuulivoimahankkeet, etäisyys tuulivoima-alueesta ja kehitysvaihe

Hanke	Voimaloiden lukumäärä	Toimija	Kehitysvaihe	Etäisyys	Ilmansuunta Kuikkasuosta katsottuna
Pudasjärvi, Kinttaisiwiita	11	Metsähallitus	Luvitus/ selvitykset käynnissä	0 km	Etelä
Oulu, Kynkänsuo	12–15	Windfarm Kynkänsuo Oy (Vapo Terra Oy & Rabbalshede Kraft AB)	Luvitus/ selvitykset käynnissä	n. 3 km	Luode
Oulu, Tannila	10–15	Infinergies Finland Oy	Luvitus/ selvitykset käynnissä	n. 7 km	Luode
Oulu, Latvaselkä	11	Enersense Wind Oy	Identifioitu/ esisuunnittelu	n. 4 km	Lounas
Oulu, Koutuanjärvi	23	Metsähallitus	Identifioitu/ esisuunnittelu	n. 4 km	Lounas
Pudasjärvi, Pukasuo	8–12	Winda Energy Oy	Luvitus/ selvitykset käynnissä	n. 8 km	Itä
Pudasjärvi, Puka-aho	20–30	Metsähallitus	Luvitus/ selvitykset käynnissä	n. 9 km	Kaakko
Pudasjärvi, Kaartosuo	10	Metsähallitus	Luvitus/ selvitykset käynnissä	n. 12 km	Kaakko
Pudasjärvi, Kääpäsuo	35–60	Winda Energy Oy	Identifioitu/ esisuunnittelu	n. 14 km	Kaakko
Oulu, Iso-Rytisuo	9–18	ABO Wind Oy 50%, Infinergies Finland Oy 50%	Luvitus/ selvitykset käynnissä	n. 16 km	Länteen

Ii, Pahkakoski	30	Pahkakosken Energia Oy	Rakenteilla	n.16 km	Lounas
Oulu, Iso Pihlajasuo	9	Ilmatar Energy Oy	Luvitus/ selvitykset käynnissä	n.19 km	Lounas
Oulu, Kotaselkä	12–18	Ilmatar Energy Oy	Luvitus/ selvitykset käynnissä	n. 20 km	Lounas
Ii, Yli-Olhava	50	Enersense Wind Oy	Luvitettu	n. 18 km	Luode
Pudasjärvi, Liekokylä	37	ABO Energy Suomi Oy	Identifioitu/ esisuunnittelu	n. 16 km	Koillinen
Ranua, Ala-Korpivaara	16	Fortum	Identifioitu/ esisuunnittelu	n. 25 km	Koillinen
Ranua, Haarahiltunen,	9	UBRE Wind Bravo	Identifioitu/ esisuunnittelu	n. 32 km	Koillinen
Pudasjärvi, Kivari,	9–22	Puhuri Oy	Luvitus/ selvitykset käynnissä	n. 32 km	Itä
Pudasjärvi, Aittovaara	20–26	Tuulialfa Oy	Luvitus/ selvitykset käynnissä	n. 33 km	Kaakko
Oulu, Liipas	6	Windelligence Oy	Luvitus/ selvitykset käynnissä	n. 35 km	Lounas
Ii, Kovasinkangas	6	Kovasin Tuulivioma Oy	Luvitus/ selvitykset käynnissä	n. 36 km	Lounas
Oulu, Navettakangas/ Joutenkangas	14	Joutenkankaan tuulivoima Oy	Luvitus/ selvitykset käynnissä	n. 36 km	Lounas
Ii, Talvisuo	6	Myrsky Energia Oy	Luvitus/ selvitykset käynnissä	n. 40 km	Lounas
Ii, Ollinkorpi	10	Ilmatar Energy Oy	Luvitettu	n. 32 km	Länsi
Ii, Olhava	11	TuuliWatti Oy	Tuotannossa	n. 34 km	Länsi
Ii, Palokangas	12	Exelion Oy	Luvitettu	n. 34 km	Länsi
Ii, Nyby	8	Taaleri Oyj	Tuotannossa	n. 36 km	Länsi
Ii, Myllykangas 1	19	Taaleri Oyj	Tuotannossa	n. 35 km	Länsi
Ii ja Simo, Veskanharju				n. 28 km	Luode

Kuva 8 Lähialueen muut tuulivoimahankkeet

6. Selvitettävät vaikutukset

Alueidenkäyttölain 9 § mukaan:

”Kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.”

Vaikutusten arviointi on osa tuulivoimarakentamisen suunnittelua. Vaikutusten selvittämisen tarkoituksena on jo suunnittelun aikana saada tietoa suunnitteluratkaisujen merkityksestä ja siten parantaa lopullisen suunnitelman laatua. Vaikutusten selvittäminen perustuu alueelta käytössä oleviin perustietoihin, alueella suoritettuihin maastokäynteihin, osallisilta saataviin lähtötietoihin, lausuntoihin ja huomautuksiin sekä laadittavien suunnitelmien ympäristöä muuttavien ominaisuuksien analysointiin.

Merkittävien tuulivoimahankkeiden ympäristövaikutukset arvioidaan YVA-lain (252/2017) mukaisessa ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä. Kuikkasuon tuulivoimahanke ylittää nk. YVA-hankeluettelon (1.2.2019) mukaisen rajan, jonka mukaan tuulivoimalahankkeissa sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaista arviointimenettelyä, kun yksittäisten laitosten lukumäärä on vähintään 10 kappaletta tai kokonaisteho vähintään 45 megawattia.

Tuulivoimaosayleiskaavan vaikutusten arviointi perustuu pääsääntöisesti YVA-menettelyn yhteydessä tehtyihin vaikutuksen arviointeihin sekä kaavoitusprosessin aikana lausuntojen, muistutusten sekä sidosryhmätyöskentelyn kautta esille tulleisiin vaikutuksiin. Selvitysten tulokset tullaan esittämään ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa, ja selvitykset tulevat olemaan kaavoituksen myöhemmin laadittavan kaavaselostuksen liitteenä.

YVA-menettelyn aikana tehtävät selvitykset:

Sosiaalisten vaikutusten arviointi (mm. asukaskysely)	Luonnonvarat
Paliskuntien osallistaminen ja vaikutukset poronhoitoon	Maa- ja kallioperä
Maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys (raportoitu YVA-selostuksessa)	Natura-arvio
Näkymäalueanalyysi ja havainnekuvat	Luontoselvitys, joka sisältää: - o Viitasammakkoselvitys - o Liito-oravaselvitys - o Lepakkoselvitys - o Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys
Arkeologinen inventointi	
Melu- ja välkemallinnus	Linnustoselvitys, joka sisältää: - o Muuttolintuselvitykset (kevät ja syksy) - o Pesimälinnustoselvitys - o Pöllöselvitys - o Metsäkanalintujen soidinpaikkaselvitys - o Päiväpetolintuselvitys
Liikennevaikutukset	
Ilmasto ja ilmanlaatu	

Selvitysten laatimisen menetelmien, toteuttamisen aikataulun ja niitä säätelevien säännösten, lakien ja ohjeiden kuvaukset löytyvät tarkemmin YVA-ohjelmasta.

Osayleiskaavan laatimisen yhteydessä tehtävät vaikutusten arvioinnit perustuvat pääosin YVA-menettelyssä tehtyihin vaikutusarviointeihin. Arvioita päivitetään vastaamaan jatkosuunnitteluun valittuja vaihtoehtoja tarpeellisin osin. Vaikutusarvioinnissa tullaan esittämään kuitenkin lyhyesti YVA-menettelyssä arvioidut vaikutukset myös niille sähkönsiirron vaihtoehtoilta, joita ei valittu jatkosuunnitteluun, koska lopullisesti sähkönsiirron liittymäpisteestä voidaan sopia vasta hankkeen lupien myöntämisen jälkeen.

7. Osalliset, osallistuminen ja alustava aikataulu

7.1. Osalliset

Alueidenkäyttölain 62 § mukaisesti:

”Kaavoitusmenettely tulee järjestää ja suunnittelun lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehdoista kaavaa valmisteltaessa tiedottaa niin, että alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työnteekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (osallinen), on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta”.

Osallisia ovat ne, joiden asumiseen, työhön tai muihin oloihin valmisteilla oleva kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Näitä ovat ainakin:

- kaavan vaikutusalueen asukkaat
- yritykset ja elinkeinonharjoittajat
- virkistysalueiden käyttäjät
- kaavan vaikutusalueen maanomistajat ja haltijat
- yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:
 - asukkaita edustavat yhteisöt kuten asukasyhdistykset sekä kylätoimikunnat
 - tiettyä intressiä tai väestöryhmää edustavat yhteisöt kuten luonnonsuojeluyhdistykset
 - elinkeinonharjoittajia ja yrityksiä edustavat yhteisöt
 - erityistehtäviä hoitavat yhteisöt tai yritykset kuten energia- ja vesilaitokset, kunnan hallintokunnat ja lautakunnat
 - viranomaiset, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

Osallisia ovat asukkaiden lisäksi ainakin:

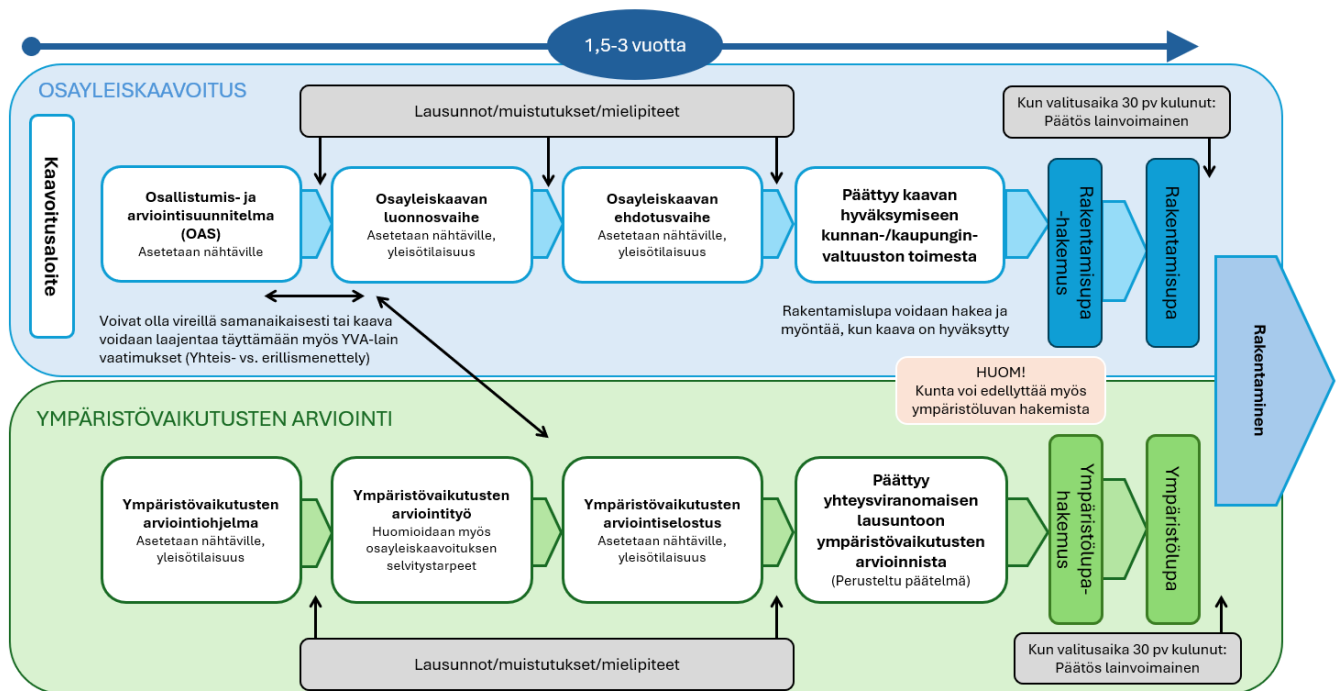
- Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
- Pudasjärven kaupunki
- Oulun kaupunki
- Iin kunta
- Pohjois-Pohjanmaan liitto
- Pohjois-Pohjanmaan museo (Oulun museo- ja tiedekeskus), Pohjois-Pohjanmaan alueellinen vastuumuseo
- Museovirasto
- Metsähallitus, Pohjanmaan luontopalvelut
- Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
- Fingrid Oyj
- Puolustusvoimat, 3. logistiikkarykmentti
- Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK
- MTK Pohjois-Suomi
- Luonnonvarakeskus
- Traficom
- Suomen metsäkeskus
- Ilmatieteenlaitos
- Fintraffic Lennonvarmistus Oy
- Digita Oy
- Ilmatieteenlaitos
- Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos
- Energiavirasto
- Telia Finland Oyj
- Elisa Oyj
- DNA Oyj
- Cinia Group Oy
- Edzcom Oy
- Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic
- Oulunkaaren ympäristöpalvelut
- Oulun seudun ympäristötoimi
- Oulun vesi
- Pohjois-Pohjanmaan sote
- Pro Agria Oulu
- Suomen erillisverkot
- Säteilyturvakeskus STUK
- Väylävirasto
- Metsästäjäliitto Oulun piiri
- Metsänhoitoyhdistys Oulun seutu
- Metsänhoitoyhdistys Yli-li
- Metsänhoitoyhdistys Pudasjärvi
- Pudasjärven luonnonsuojeluyhdistys ry
- Suomen Riistakeskus, Oulu
- Pudasjärven riistanhoitoyhdistys
- Paliskuntain yhdistys
- Kollajan paliskunta
- Oijärven paliskunta
- Ikkosen paliskunta
- Pohjois-Pohjanmaan kylät ry
- Leuvan kyläyhdistys ry
- Aittojärven kyläseura ry
- Siuruan Kylä ry
- Kollajanniemen kyläyhdistys ry
- Kipinän kyläseura ry
- Panumajärvi ry
- Yli-lin kuntalaisyhdistys ry
- Tannilan metsästysseura
- Järvelän Erä ry
- Venkaan hirvimiehet
- Vengas 35 hirvenpyytäjät
- Pudasjärven metsästysseura
- Oulun yrittäjät ry
- Iin yrittäjät ry
- Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry
- Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-pohjanmaan piiri ry
- Oulun kauppakamari

7.2. Kaavoituksen ja YVA-menettelyn yhteensovittaminen

Kuikkasuon tuulivoimahankkeessa laaditaan tuulivoimaosayleiskaavan kanssa rinnakkain ympäristövaikutusten arviointi (YVA). Hankkeessa sovelletaan erillismenettelyä, jossa ympäristövaikutusten arviointi ja kaavoitus etenevät samanaikaisesti mutta erillisinä menettelyinä omissa asiakirjoissaan. Kuulemista ja mielipiteiden esittämistä varten YVA-ohjelma julkaistaan samanaikaisesti osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) kanssa. YVA-ohjelman perusteella tehtyjen selvitysten tulokset ja vaikutusten arvioinnit esittelevä YVA-selostus asetetaan aikanaan nähtäville rinnakkain kaavan luonnosvaiheen asiakirjojen kanssa. YVA-menettelyyn sisältyvät selvitykset toteutetaan vuoden 2025 aikana. Hankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus on tarkoitus jättää yhteysviranomaiselle joulukuussa 2025. Tämän jälkeen kaavamenettely jatkuu itsenäisesti osayleiskaavaehdotuksella ja lopulta kaupunginvaltuuston hyväksymiskäsittelyyn menevällä osayleiskaavalla.

Hankkeen valmis YVA-ohjelma asetetaan nähtäville ympäristöhallinnon verkkopalveluun, osoitteessa <https://www.ymparisto.fi/fi/osallistu-ja-vaikuta>.

Alla yleinen kaavio erillismenettelyn vaiheista.

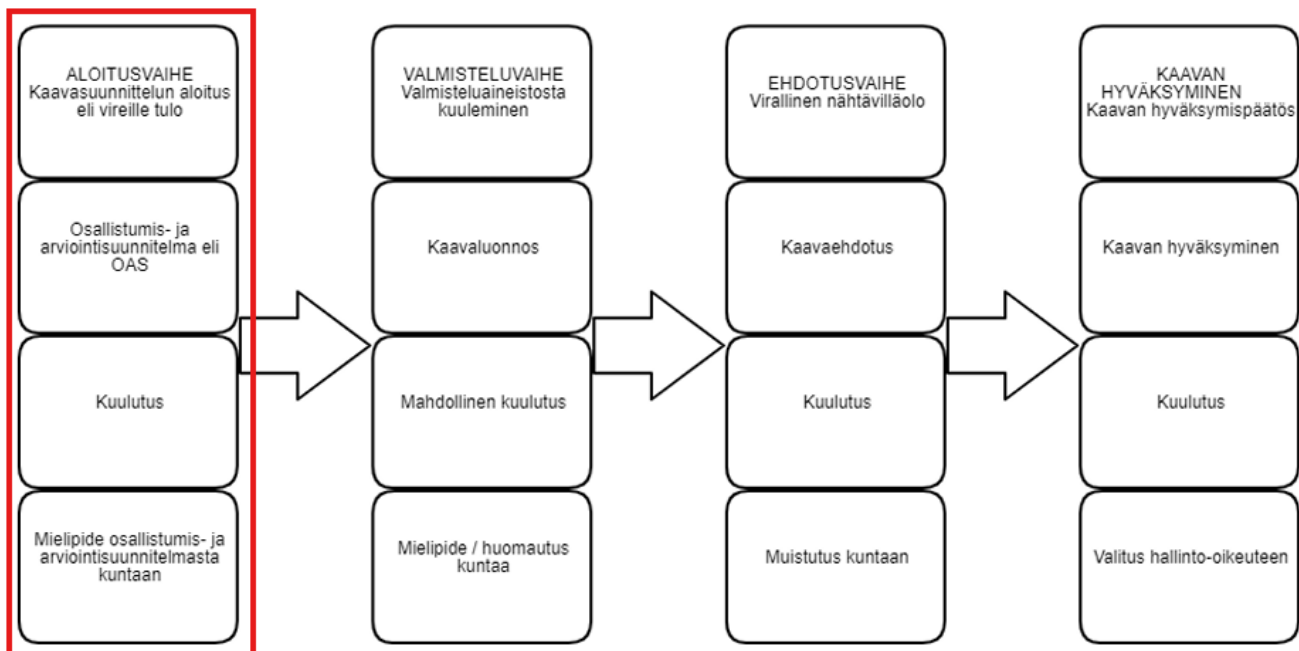
Kuva 9 Kaavoitus ja YVA erillismenettelynä. Lähde: Toteutettu mukailleen Suomen uusiutuvat ry:tä (ent. Suomen tuulivoimayhdistys ry). Huom! Kuikkasuon tuulivoimahankkeessa ei vaadita ympäristölupaa.

7.3. Suunnittelu- ja päätöksentekovaiheet, osallistuminen ja vuorovaikutus sekä aikataulu

Osayleiskaavan vireilletulosta, osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, kaavan valmisteluaineiston ja kaavaehdotuksen nähtävillä olosta sekä kaavan voimaantulosta tiedotetaan Pudasjärven kaupungin internetsivuilla sekä paikallislehdissä Pudasjärveläisessä, Iijokiseudussa ja Kalevassa. Kaava-alueen ja kaava-alueeseen rajoittuvien kiinteistöjen maanomistajia tiedotetaan myös kirjeitse.

Nähtävilläoloaikoina osayleiskaavan aineisto on nähtävillä kaupungin internetsivuilla ja Pudasjärven kaupungin asiakaspalvelussa Kohtaamossa, Hyvän olon keskus Pirtissä osoitteessa Varsitie 1, 93100 Pudasjärvi (asiakaspalvelun aukioloaikoina).

Nähtävilläoloaikoina osalliset ja kuntalaiset voivat esittää mielipiteitään osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, kaavan valmisteluaineistosta ja kaavaehdotuksesta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman, kaavan valmisteluaineiston sekä kaavaehdotuksen nähtävillä olon aikana järjestetään yleisötilaisuudet. Poronhoitolain (848/1990) 53 §:n mukaisia neuvotteluita järjestetään kaavaprosessin ja YVA-menettelyn aikana.

Kuva 10 Kuikkasuo tuulivoimaosayleiskaavan kaavoitusprosessin tilanne keväällä 2025 ja kaavoituksen eteneminen Pudasjärvellä. Alkuperäisen kaavion lähde: Pudasjärven kaavoituskatsaus 2025.

Pudasjärven verkkosivuilla ajankohtainen kaavoitushankkeen tilanne:

<https://www.pudasjarvi.fi/tuulivoima/kuikkasuo-tuulivoimahanke/>

Kaavoituksen vireilletulo

kevät 2023-syyskuu 2025

Winda Energy Oy on toimittanut Pudasjärven kaupungille kaavoitusaloitteen Kuikkasuo tuulivoimaosayleiskaavan laatimiseksi 17.5.2023. Winda Energy Oy on toimittanut 25.9.2024 päivityksen alkuperäiseen kaavoitusaloitteeseen. Päivitetyssä kaavoitusaloitteessa hankealueen rajausta oli muutettu pienemmäksi sekä turbiinien tavoitemäärää tarkennettu.

Kaupunginhallitus on hyväksynyt päivitysten mukaisen kaavoitusaloitteen kokouksessaan 26.11.2024 (§370), sekä päättänyt ryhtyä laatimaan Kuikkasuo osayleiskaavaa maankäyttö- ja rakennuslain 77a §:n mukaisena suoraan tuulivoimalan rakennuslupa-oikeuttavana oikeusvaikutteisena yleiskaavana.

Pudasjärven tuulivoimaohjelman toimintamallin mukaisesti Kuikkasuon kaavoitusaloitteen käsittelyn yhteydessä hankkeesta on toteutettu erillinen tuulivoimahankeselvitys (II Iso-Kinttaissuo).

Winda Energy Oy järjesti Pudasjärvellä infotilaisuuden maanomistajille 28.1.2025.

Pudasjärven kaupunginhallitus päättää osayleiskaavan vireille tulosta ja alueidenkäyttölain 63 §:n mukaisen osallistumis- ja arviointisuunnitelman hyväksymisestä ja sen nähtäville asettamisesta. Kaavan vireilletulosta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman asettamisesta nähtäville kuulutetaan julkisesti paikallislehdissä ja Pudasjärven kaupungin internet-sivuilla. Kaava-alueen ja kaava-alueeseen rajoittuvien kiinteistöjen maanomistajia tiedotetaan myös kirjeitse.

Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetetaan nähtäville vähintään 30 päivän ajaksi. Kuikkasuon tuulivoimaosayleiskaava pyritään asettamaan nähtäville samanaikaisesti YVA-ohjelman kanssa.

YVA-menettelyn ja osayleiskaavoituksen aloitusvaiheen yleisötilaisuus pyritään järjestämään yhteisesti osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja YVA-ohjelman nähtävillä olon aikana. Yleisötilaisuuden tarkempi paikka ja aika ilmoitetaan kuulutuksessa.

Nähtävillä olon aikana kaikilla osallisilla ja kuntalaisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta kirjallisesti (AKL 62§). Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydetään lausunnot viranomaisilta ja muilta osallisyhteisöiltä. Saatu palaute käsitellään koosteeksi, ja lausuntoihin ja mielipiteisiin annetaan kirjalliset vastineet.

Tuulivoimaosayleiskaavan valmisteluvaihe

talvi 2025-kevät 2026

Osayleiskaavasta järjestetään tarpeen mukaan viranomaisneuvottelu valmisteluvaiheessa (AKL 66 §).

Pudasjärven kaupunginhallitus päättää kaavan valmisteluvaiheen aineiston (päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma, kaavaluonnoksen kartta, kaavaselostus, erillisselvitykset, sekä lausuntojen ja mielipiteiden vastineet) asettamisesta nähtäville. Nähtäville asettamisesta kuulutetaan julkisesti paikallislehdissä sekä Pudasjärven kaupungin internet-sivuilla. Kaava-alueen ja kaava-alueeseen rajoittuvien kiinteistöjen maanomistajia tiedotetaan myös kirjeitse. Aineisto tulee nähtäville Pudasjärven kaupungin asiakaspalveluun Kohtaamoon sekä Pudasjärven kaupungin internet-sivuille.

YVA-selostus on tavoitteena asettaa kaavan valmisteluvaiheen aineiston kanssa samanaikaisesti nähtäville. Samoin valmisteluaineiston nähtävillä olon aikana järjestettävä yleisötilaisuus on tavoitteena järjestää yhteisesti YVA-menettelyn yleisötilaisuuden kanssa.

Osallisilla ja kuntalaisilla on mahdollisuus esittää nähtävillä olon aikana mielipiteensä valmisteluvaiheen aineistosta kirjallisesti. Valmisteluvaiheen aineistosta pyydetään lausunnot viranomaisilta ja muilta osallisyhteisöiltä. Saatu palaute käsitellään koosteeksi, ja lausuntoihin ja mielipiteisiin annetaan vastineet, jotka ovat nähtävillä ehdotusvaiheen aineiston kanssa.

Tuulivoimaosayleiskaavan ehdotusvaihe

kesä- syksy 2026

Pudasjärven kaupunginhallitus päättää kaavan ehdotusvaiheen aineiston (päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma, kaavaehdotuksen kartta, kaavaselostus, erillisselvitykset, sekä luonnosvaiheen lausuntojen ja mielipiteiden vastineet) asettamisesta nähtäville. Ehdotusvaihe etenee Pudasjärven kaupunginhallituksen käsittelyyn kuitenkin aikaisintaan sen jälkeen, kun yhteysviranomainen on antanut YVA-selostuksesta perustellun päätelmänsä. Nähtäville asettamisesta kuulutetaan julkisesti paikallislehdissä sekä Pudasjärven kaupungin internet-sivuilla. Kaava-alueen ja kaava-alueeseen rajoittuvien kiinteistöjen maanomistajia tiedotetaan myös kirjeitse. Aineisto tulee nähtäville Pudasjärven kaupungin asiakaspalveluun Kohtaamoon sekä Pudasjärven kaupungin internet-sivuille.

Osayleiskaavoituksen ehdotusvaiheessa järjestetään Pudasjärvellä yleisötilaisuus kaavaehdotuksen aineistojen nähtävillä olon aikana.

Osallisilla ja kuntalaisilla on mahdollisuus antaa nähtävillä olemisen aikana kirjallinen muistutus ehdotusvaiheen aineistosta. Ehdotusvaiheen aineistosta pyydetään lausunnot viranomaisilta ja muilta osallisyhteisöiltä. Saatu palaute käsitellään koosteeksi, ja lausuntoihin ja muistutuksiin annetaan vastineet.

Tuulivoimaosayleiskaavan hyväksymisvaihe

talvi 2026-kevät 2027

Osayleiskaavasta järjestetään viranomaisneuvottelu, kun kaavaehdotusta koskevat lausunnot ovat saatavilla. Tarpeen mukaan järjestetään Pudasjärvellä päättäjille iltakoulu tai vastaava hankkeen tilanteen esittely, jossa kerrotaan Kuikkasuon hankkeesta, kaavoituksesta sekä arvioituista vaikutuksista.

Tuulivoimaosayleiskaavan hyväksymisestä päättää kaupunginhallituksen käsittelyn jälkeen Pudasjärven kaupunginvaltuusto (AKL 37§). Osayleiskaavan hyväksymispäätöksestä kuulutetaan AKL 67 §:n ja MRA 94 §:n mukaisesti. Kaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten, kun kuntalaissa säädetään (AKL 188 §). Kaavan hyväksymispäätöksen jälkeisen valitusajan kuluttua kaavan hyväksymispäätös saa lainvoiman, jollei päätöksestä ole tehty määräaikana valitusta. Lainvoiman hyväksymispäätös saa myös silloin, kun valitukset on ratkaistu hallinto-oikeudessa tai korkeimmassa hallinto-oikeudessa kaavan hyväksi. Kaava tulee lopullisesti voimaan, kun lainvoiman saaneesta hyväksymistä koskevasta päätöksestä on kuulutettu (MRA 93 §).

8. Yhteystiedot

Kaavoitukseen ja suunnitteluun liittyvää lisätietoa saa Pudasjärven kaupungilta, kaavaa laativalta konsultilta (WSP Finland Oy) ja tuulivoimahankkeesta vastaavalta (Winda Energy Oy).

Pudasjärven kaupunki

Janne Karhu, tekninen johtaja, tekniset ja ympäristöpalvelut, janne.karhu@pudasjarvi.fi

Tiina Mäcklin, ympäristöasiantuntija, tekniset ja ympäristöpalvelut, tiina.macklin@pudasjarvi.fi

Winda Energy Oy

Jan Tallqvist, projektipäällikkö, jan.tallqvist@winda.fi

WSP Finland Oy

Reko Laurilehto, arkkitehti/kaavan laatija (YKS-768), reko.laurilehto@wsp.com (Kaavoitus)

Sonja Kuokkanen, projektikoordinaattori, sonja.kuokkanen@wsp.com (YVA)

Janne Varjola, projektipäällikkö, janne.varjola@wsp.com (YVA & Kaavoitus)

Palaute osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja kaava-aineistosta

Mielipiteet ja lausunnot pyydetään toimittamaan ensisijaisesti kirjallisesti johonkin seuraavista:

- Toimitettuna Pudasjärven kaupungin asiakaspalveluun (aukioloaikoina) osoitteeseen: Kohtaamo, Hyvän olon keskus Pirtti, Varsitie 1, 93100 Pudasjärvi
- Postilla osoitteeseen:
Pudasjärven kaupunki, tekninen osasto,
Karhukunnaantie 6 (PL 10),
93101 Pudasjärvi
- Sähköpostilla osoitteeseen:
[kirjaamo\(at\)pudasjarvi.fi](mailto:kirjaamo(at)pudasjarvi.fi) (korvaa "(at)" @-merkillä)

9. Lähteet ja linkit

Kuikkasuon tuulivoimapuisto, Ympäristövaikutusten arviointiohjelma (WSP Finland Oy)
Asetetaan nähtäville ympäristöhallinnon verkkopalveluun. Hankekohtainen sivusto löytyy hakutoimintoa käyttämällä osoitteesta: <https://www.ymparisto.fi/fi/osallistu-ja-vaikuta>.

Alueidenkäyttölaki (entinen Maankäyttö- ja rakennuslaki) (ajantasainen)
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990132>

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (ajantasainen)
<https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2017/252>

Valtioneuvoston päätös valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017
<https://www.ymparisto.fi/fi/rakennettu-ymparisto/kaavoitus-ja-alueidenkaytto/valtakunnalliset-alueidenkayttotavoitteet>

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavat (voimassa olevat, vireillä olevat ja kumoutuneet)
<https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/kehittaminen/maakuntakaava/>

Pudasjärven voimassa olevat yleiskaavat
<https://kartat.sweco.fi/pudasjarvi/>

Pudasjärven valmisteilla olevat tuulivoimaosayleiskaavat:
<https://www.pudasjarvi.fi/tuulivoima/>

Pudasjärven uusin kaavoituskatsaus on ladattavissa:
<https://www.pudasjarvi.fi/rakentaminen/maankaytto-ja-kaavoitus/kaavoituskatsaukset/>

Oulun uusin kaavoituskatsaus on ladattavissa:
<https://www.ouka.fi/kaavoitus>

Ii:n uusin kaavoituskatsaus on ladattavissa:
<https://www.ii.fi/kaavoitus>

10. Liitteet

Liite I. Kansainväliset, kansalliset ja alueelliset ilmastotavoitteet ja sopimukset

Kansainväliset energia- ja ilmastotavoitteet	
Kiotoon pöytäkirja	Pöytäkirjan tavoitteena on rajoittaa teollisuusmaiden kasvihuonepäästöjä 5,2 % vuoden 1990 tasoon verrattuna.
Pariisin ilmastopöytäkirja	Keskeisenä tavoitteena on pitää ilmaston lämpeneminen selkeästi alle kahdessa asteessa ja pyrkiä korkeintaan 1,5 asteen lämpenemiseen tämän vuosisadan loppuun mennessä.
EU:n energia- ja ilmastotavoitteet	
EU:n tavoiteohjelmat Green Deal ja Fit for 55	Euroopan vihreän kehityksen ohjelman Green Deal:n tavoitteena on tehdä Euroopasta ensimmäinen ilmastoneutraali maanosa. EU-maat ovat sopineet, että EU:sta tulee ilmastoneutraali talous ja yhteiskunta vuoteen 2050 mennessä. EU:n tavoite on vähentää päästöjä vähintään 55 % vuoteen 2030 mennessä.
Taakanjakoasetus (EU) 2018/842	Taakanjakoasetus on yksi 55-valmiuspaketin lainsäädäntöehdotuksista. Suomen päästövähennys-velvoite on 39 %, mutta EU-komissio on ehdottanut, että taakanjakosektorin (päästökaupan ulkopuoliset alat) päästövähennysvelvoitetta kiristetään koko EU:ssa 10 prosenttiyksiköllä, Suomen velvoitteeksi ehdotettu 50 %.
LULUCF-asetus (EU) 2018/841	Maankäyttöä, maankäytön muutosta ja metsätaloussektoria koskevassa asetuksessa määritellään laskentasäännöt sille, miten maankäytön, maankäytön muutoksen ja metsänhoidon nielut ja päästöt otetaan huomioon EU:n ilmastotavoitteissa. Jäsenvaltion tulee varmistaa, että LULUCF-sektorista ei aiheudu laskennallisia päästöjä. Tuulivoimaloiden rakentamisesta voi aiheutua metsäkatoa, joka vaikuttaa hiilinielujen määrään.
Uusiutuvan energian direktiivi (RED II ja RED III) (EU) 2018/2001	EU:n yleistavoite on, että uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian osuus on vähintään 32 % unionin energian kokonaisloppukulutuksesta vuonna 2030. Suomi on ilmoittanut tavoittelevansa 51 % uusiutuvan energian osuutta vuoteen 2030 mennessä. Uusiutuvan energian direktiivi (RED II) on voimassa ja julkaistiin joulukuussa 2018. Komissio julkaisi 14.7.2021 esityksen päivitetyn RED-direktiiviksi (RED III) osana niin kutsuttua 55-valmiuspakettia (Fit For 55).
Kansalliset energia- ja ilmastotavoitteet	
Kansallinen energia- ja ilmastostrategia 2022	Kansallisessa energia- ja ilmastostrategiassa on linjattu Suomen ilmastotoimet vuoteen 2035. Se sisältää EU:n vuodelle 2030 asettamien ilmasto- ja energiatavoitteiden täyttämiseen ja hallitusohjelman hiilineutraalius 2035-tavoitteisiin tarvittavat linjaukset ja ehdotukset toimenpiteiksi. Valtioneuvosto lähetti 30.6.2022 kansallisen ilmasto- ja energiastrategian eduskuntaan selontekona.
Ilmastolaki 423/2022 (uusi laki voimaan 1.7.2022)	Laissa säädetään ilmastopolitiikan suunnitelmista. Vuonna 2022 laki laajeni koskemaan maankäytön, metsätalouden ja maatalouden päästöjä, ja ensimmäistä kertaa lakiin on kirjattu hiilinielujen vahvistamistavoite. Uudistetussa ilmastolaissa on asetettu päästövähennystavoitteet vuosille 2030, 2040 ja 2050. Lisäksi lakiin on kirjattu ensimmäistä kertaa tavoite, että Suomi on hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä.
KAISU - Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma vuoteen 2035	Suunnitelma laaditaan kerran vaalikaudessa ja se sisältää toimenpideohjelman taakanjakosektorin päästöjen vähentämiseksi. Suunnitelma on laadittu siten, että se vastaa vuoden 2030 kiristyvään EU-velvoitteeseen sekä hallituksen tavoitteeseen hiilineutraaliudesta vuoteen 2035 mennessä.

